

Judikatūras krājums

ĢENERĀLADVOKĀTA PRĪTA PIKAMĒES [*PRIIT PIKAMĒE*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2019. gada 11. decembrī¹

Lieta C-457/18

**Slovēnijas Republika
pret**

Horvātijas Republiku

Valsts pienākumu neizpilde – LESD 259. pants – Iebildes par kompetences neesamību un par nepieņemamību – Kopīgas robežas starp divām dalībvalstīm noteikšana – Robežstrīds starp Horvātijas Republiku un Slovēnijas Republiku – Šķīrējtiesas nolīgums – Šķīrējtiesas procedūra – Horvātijas Republikas paziņojums, ar kuru izbeigta nolīguma darbība – Daļējs šķīrējtiesas nolēmums un galīgs šķīrējtiesas nolēmums – “Šķīrējtiesas galīga nolēmuma” spēkā esamība un iedarbība

1. Vai Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir izskatīt prasību sakarā ar pienākumu neizpildi, kuru tajā, pamatojoties uz LESD 259. pantu, cēlusi dalībvalsts, ja apgalvojumi par Savienības tiesībās noteikto pienākumu neizpildi ir balstīti uz tāda “šķīrējtiesas nolēmuma” tekstu, kurš pieņemts saskaņā ar starptautisko publisko tiesību jomā ietilpstošu divpusēju šķīrējtiesas nolīgumu, bet kura juridisko spēku noliedz viena no pusēm? Tāds ir galvenais jautājums šajā lietā, kura ir viens no retajiem gadījumiem, kad prasība sakarā ar pienākumu neizpildi tiek celta starp dalībvalstīm, pamatojoties uz LESD 259. pantu², kura pirmajā daļā ir paredzēts, ka dalībvalsts, “kas uzskata, ka cita dalībvalsts nav izpildījusi kādu Līgumos paredzētu pienākumu, var griezties Eiropas Savienības Tiesā”.

2. Savā prasības pieteikumā Slovēnijas Republika tostarp lūdz Tiesu konstatēt, ka Horvātijas Republika ir pārkāpusi LES 2. pantu un 4. panta 3. punktu, kā arī veselu virkni atvasināto tiesību normu attiecībā uz kopējo zivsaimniecības politiku, noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss), un jūras telpisko plānošanu.

3. Horvātijas Republika pirms aizstāvības pēc būtības ir izvirzījusi iebildes par kompetences neesamību un par nepieņemamību attiecībā uz prasību, kuras analīze ir šo secinājumu priekšmets, proti, iebildes, kuras Tiesa ir nolēmusi izvērtēt atsevišķi, pirms attiecīgā gadījumā tiktu spriests par lietas būtību.

4. Tādējādi Tiesai ir jānoskaidro jautājums, vai robežstrīds starp Horvātijas Republiku un Slovēnijas Republiku, mēģinājums to atrisināt un šķīrējtiesas procedūra, kuru tas ir izraisījis, ir starptautisko publisko tiesību jautājumi, kas varētu būt pamats atbilstoši LESD 259. pantam celtai prasībai sakarā ar pienākumu neizpildi. Šajos secinājumos es paskaidrošu, kādēļ, manuprāt, Tiesas kompetencē nav spriest par šo prasību, kā to apgalvo Horvātijas Republika. Papildus tam es piedāvāšu apmierināt Horvātijas Republikas lūgumu izņemt no lietas materiāliem Eiropas Komisijas juridisko atzinumu, kurš ietverts Slovēnijas Republikas atbildes C.2. pielikumā.

¹ Oriģinālvaloda – franču.

² LESD 259. pants atbilst bijušajam EEK līguma 170. pantam un EK līguma 227. pantam. Attiecībā uz prasībām, kas celtas atbilstoši šīm tiesību normām, skat. it īpaši spriedumus, 1979. gada 4. oktobris, Francija/Apvienotā Karaliste (141/78, EU:C:1979:225); 2000. gada 16. maijs, Beļģija/Spānija (C-388/95, EU:C:2000:244); 2006. gada 12. septembris, Spānija/Apvienotā Karaliste (C-145/04, EU:C:2006:543); 2012. gada 16. oktobris, Ungārija/Slovākija, (C-364/10, EU:C:2012:630), kā arī 2019. gada 18. jūnijs, Austrija/Vācija (C-591/17, EU:C:2019:504).

I. Atbilstošās tiesību normas

A. Starptautiskās tiesības

1. Šķīrējtiesas nolīgums

5. Nolīguma, kas 2009. gada 4. novembrī parakstīts starp Horvātijas Republiku un Slovēnijas Republiku (turpmāk tekstā – “Šķīrējtiesas nolīgums”), preambulas trešajā apsvērumā ir atgādināti Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu 33. pantā³ uzskaitītie miermīļie strīdu atrisināšanas līdzekļi. Tādējādi ar Šķīrējtiesas nolīguma 1. pantu tiek izveidota šķīrējtiesa.

6. Šī nolīguma 2. pantā ir paredzēts šķīrējtiesas sastāvs un, it īpaši, tās locekļu iecelšanas, kā arī to aizstāšanas kārtība.

7. Šķīrējtiesas nolīguma 3. panta “Šķīrējtiesas uzdevums” 1. punktā ir paredzēts, ka šķīrējtiesa nosaka: a) robežlīniju starp Horvātiju un Slovēniju, b) Slovēnijas savienojuma ar atklāto jūru vietu un c) režimu attiecīgo jūras telpu izmantošanai. Šī panta 2. punktā ir noteikta strīda priekšmeta noteikšanas kārtība. Minētā panta 3. punktā ir paredzēts, ka šķīrējtiesa pieņem nolēmumu par strīdu. Saskaņā ar šī paša panta 4. punktu šķīrējtiesai ir pilnvaras interpretēt Šķīrējtiesas nolīgumu.

8. Saskaņā ar Šķīrējtiesas nolīguma 4. panta a) punktu šķīrējtiesa, īstenojot šī nolīguma 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētos noteikumus, piemēro starptautisko tiesību normas un principus. Saskaņā ar minētā nolīguma 4. panta b) punktu šķīrējtiesa, īstenojot 3. panta 1. punkta b) un c) apakšpunkta noteikumus, piemēro starptautiskās tiesības, taisnīgumu un labu kaimiņattiecību principu, lai panāktu taisnīgu un vienlīdzīgu rezultātu, ņemot vērā visus nozīmīgos apstākļus.

9. Šķīrējtiesas nolīguma 6. panta 2. punktā ir noteikts, ka, izņemot gadījumus, kad paredzēts citādi, šķīrējtiesa īsteno procedūru atbilstoši Pastāvīgās arbitražas tiesas (turpmāk tekstā – “PAT”) fakultatīvajam nolikumam par arbitražu strīdos starp divām valstīm. Šī panta 4. punktā ir paredzēts, ka šķīrējtiesa ar tās locekļu balsu vairākumu pēc apspriešanās ar strīda pusēm iespējami ātri pieņem lēmumu par ikvienu procesuālu jautājumu.

10. Šķīrējtiesas nolīguma 7. panta 1. punktā it īpaši ir noteikts, ka šķīrējtiesa pēc tam, kad tā ir pienācīgi ņēmusi vērā visus nozīmīgos lietas apstākļus, iespējami ātri pieņem savu nolēmumu. Šī panta 2. punktā ir noteikts, ka šķīrējtiesas nolēmums būs saistošs strīda pusēm un tas būs galīgais strīda risinājums. Saskaņā ar minētā panta 3. punktu puses veiks visus pasākumus, kas nepieciešami, lai īstenotu nolēmumu, tostarp, ciktāl nepieciešams, grozīs valsts tiesību aktus, sešu mēnešu laikā pēc nolēmuma pieņemšanas.

11. Saskaņā ar Šķīrējtiesas nolīguma 9. panta 1. punktu Slovēnijas Republika atsauks savas atrunas par sarunu par pievienošanos Eiropas Savienībai sadaļu atvēršanu un slēgšanu, ja šķērslis būs saistīts ar strīdu.

12. Saskaņā ar Šķīrējtiesas nolīguma 11. panta 3. punktu visi šajā nolīgumā noteiktie procesuālie termiņi tiks piemēroti no dienas, kad Horvātijas Republika parakstīs Līgumu starp Eiropas Savienības dalībvalstīm un Horvātijas Republiku par Horvātijas Republikas pievienošanos Eiropas Savienībai⁴ (turpmāk tekstā – “Pievienošanās līgums”).

³ Parakstīti Sanfrancisko 1945. gada 26. jūnijā.

⁴ OV 2012, L 112, 10. lpp.

2. Vīnes Konvencija par starptautisko līgumu tiesībām

13. Vīnes 1969. gada 23. maija Konvencijas par starptautisko līgumu tiesībām⁵ (turpmāk tekstā – “Vīnes konvencija”) 60. panta “Līguma darbības pārtraukšana vai apturēšana līguma pārkāpuma rezultātā” 1. punktā ir paredzēts:

“Divpusēja līguma dalībnieka būtisks līguma pārkāpums piešķir otram dalībniekam tiesības atsaukties uz šo pārkāpumu kā pamatu, lai pārtrauktu vai apturētu līguma darbību kopumā vai daļēji.”

B. Savienības tiesības

1. Pievienošanās akts

14. Pievienošanās līgumam pievienotā Akta par Horvātijas Republikas pievienošanās nosacījumiem un pielāgojumiem Līgumā par Eiropas Savienību, Līgumā par Eiropas Savienības darbību un Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumā⁶ (turpmāk tekstā – “Pievienošanās akts”) 15. pantā ir noteikts:

“Šā akta III pielikumā uzskaitītos aktus pielāgo, kā paredzēts minētajā pielikumā.”

15. Šī akta III pielikuma 5. punktā ir paredzēti pielāgojumi, kas ir jāveic Regulā par kopējo zivsaimniecības politiku⁷, kura bija piemērojama šīs pievienošanās laikā. Šajā 5. punktā ir paredzēts, ka minētās regulas I pielikumam tiek pievienoti 11. un 12. punkts, kuru nosaukumi attiecīgi ir “Horvātijas piekrastes ūdeņi” un “Slovēnijas piekrastes ūdeņi”. Minētajos 11. un 12. punktā ir ietverta norāde uz 2. un 3. zemsvītras piezīmi, kurās ir noteikts, ka “minēto režīmu piemēro no dienas, kad pilnībā tiek īstenots šķirējtiesas nolēmums, kas izriet no Stokholmā 2009. gada 4. novembrī parakstītā Šķirējtiesas nolīguma starp Slovēnijas Republikas valdību un Horvātijas Republikas valdību”.

2. Atvasinātās tiesības

a) Regula (ES) Nr. 1380/2013

16. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1380/2013 (2013. gada 11. decembris) par kopējo zivsaimniecības politiku⁸ 5. panta “Vispārīgi noteikumi par piekļuvi ūdeņiem” 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Ievērojot saskaņā ar III daļu pieņemtos pasākumus, Savienības zvejas kuģiem ir vienlīdzīga piekļuve ūdeņiem un resursiem visos Savienības ūdeņos, izņemot tos, kuri minēti 2. un 3. punktā.

2. Dalībvalstīm ir atļauts [...] līdz 2022. gada 31. decembrim to suverenitātē vai jurisdikcijā esošajos ūdeņos ne vairāk kā 12 jūras jūdžu attālumā no bāzes līnijām, ierobežot zveju, atļaujot to veikt tikai zvejas kuģiem, kuri no blakus piekrastē esošām ostām tradicionāli zvejo minētajos ūdeņos, neskarot kārtību, kas saskaņā ar pastāvošajām kaimiņattiecībām starp dalībvalstīm noteikta Savienības zvejas

⁵ *Recueil des traités des Nations unies*, 1155. sēj., 331. lpp.

⁶ OV 2012, L 112, 21. lpp.

⁷ Padomes Regula (EK) Nr. 2371/2002 (2002. gada 20. decembris) par zivsaimniecības resursu saglabāšanu un ilgtspējīgu izmantošanu saskaņā ar kopējo zivsaimniecības politiku (OV 2002, L 358, 59. lpp.).

⁸ Regula, ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1954/2003 un (EK) Nr. 1224/2009 un atceļ Padomes Regulas (EK) Nr. 2371/2002 un (EK) Nr. 639/2004 un Padomes Lēmumu 2004/585/EK (OV 2013, L 354, 22. lpp.).

kuģiem, kuri kuģo ar citu dalībvalstu karogiem, un kārtību, kas izklāstīta I pielikumā, kurā katrai dalībvalstij ir noteiktas ģeogrāfiskās zonas citu dalībvalstu piekrastes joslās, kurās tiek veiktas zvejas darbības, un attiecīgās sugas. Dalībvalstis informē Komisiju par ierobežojumiem, kas noteikti saskaņā ar šo punktu.”

17. Regulas Nr. 1380/2013 I pielikuma “Piekļuve piekrastes ūdeņiem 5. panta 2. punkta nozīmē” 8. un 10. punktā, kuru nosaukumi attiecīgi ir “Horvātijas piekrastes ūdeņi” un “Slovēnijas piekrastes ūdeņi”, ir norāde uz 2. un 3. zemsvītras piezīmi, kurās noteikts, ka “minēto režīmu piemēro no dienas, kad pilnībā tiek īstenots šķirējtiesas nolēmums, kas izriet no Stokholmā 2009. gada 4. novembrī parakstītā Šķirējtiesas nolīguma starp Slovēnijas Republikas valdību un Horvātijas Republikas valdību”.

18. Slovēnijas Republika norāda arī uz tiesību normām Padomes Regulā (EK) Nr. 1224/2009 (2009. gada 20. novembris), ar ko izveido Kopienas kontroles sistēmu, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem⁹, un Komisijas Īstenošanas regulā (ES) Nr. 404/2011 (2011. gada 8. aprīlis), ar kuru pieņem sīki izstrādātus noteikumus par to, kā īstenojama Regula Nr. 1224/2009¹⁰.

b) Šengenas Robežu kodekss

19. Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2016/399 (2016. gada 9. marts) par Savienības Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss)¹¹ (turpmāk tekstā – “Šengenas Robežu kodekss”), 4. pantā “Pamattiesības” ir paredzēts, ka, “piemērojot šo regulu, dalībvalstis pilnībā ievēro attiecīgos Savienības tiesību aktus, tostarp [...] atbilstīgos starptautisko tiesību aktus, [...] saistības attiecībā uz starptautiskās aizsardzības pieejamību”.

20. Ar Šengenas Robežu kodeksa 13. pantu ir ieviesta robežuzraudzība, un saskaņā ar šī panta 1. punktu tās “galvenais mērķis ir nepieļaut neatļautu robežas šķērsošanu, apkarot pārrobežu noziedzību un veikt pasākumus pret personām, kas robežu šķērsojušas nelikumīgi”. Noteikumi, kas reglamentē šo uzraudzību, ir ietverti šī panta 2.–5. punktā un minētā kodeksa V pielikuma A daļā.

21. Minētā kodeksa 17. pantā ir noteikts pienākums dalībvalstīm sadarboties savā starpā. Šī panta 1. punktā it īpaši ir paredzēts, ka “dalībvalstis sniedz savstarpēju palīdzību un uztur ciešu un nepārtrauktu sadarbību, lai saskaņā ar šīs regulas 7. līdz 16. pantu efektīvi īstenotu robežkontroli” un ka “tās apmainās ar visu būtisko informāciju”.

c) Direktīva 2014/89/ES

22. Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/89/ES (2014. gada 23. jūlijs), ar ko izveido jūras telpiskās plānošanas satvaru¹², 7. apsvērumā ir paredzēts:

“Apvienoto Nāciju Organizācijas 1982. gada Jūras tiesību konvencijas (*UNCLOS*) preambulā ir noteikts, ka jautājumi, kas attiecas uz okeāna telpas izmantošanu, ir savstarpēji cieši saistīti un jāuzskata par vienotu veselumu. Okeāna telpas plānošana ir saistību loģiska attīstība un strukturizācija un to tiesību izmantošana, kas piešķirtas saskaņā ar *UNCLOS*, un praktisks instruments, kas dalībvalstīm palīdz izpildīt to saistības.”

⁹ Regula, ar ko groza Regulas (EK) Nr. 847/96, (EK) Nr. 2371/2002, (EK) Nr. 811/2004, (EK) Nr. 768/2005, (EK) Nr. 2115/2005, (EK) Nr. 2166/2005, (EK) Nr. 388/2006, (EK) Nr. 509/2007, (EK) Nr. 676/2007, (EK) Nr. 1098/2007, (EK) Nr. 1300/2008 un (EK) Nr. 1342/2008 un atceļ Regulas (EEK) Nr. 2847/93, (EK) Nr. 1627/94 un (EK) Nr. 1966/2006 (OV 2009, L 343, 1. lpp.).

¹⁰ OV 2011, L 112, 1. lpp.

¹¹ OV 2016, L 77, 1. lpp.

¹² OV 2014, L 257, 135. lpp.

23. Saskaņā ar šīs direktīvas 2. panta 4. punktu:

“Šī direktīva neietekmē dalībvalstu suverēnās tiesības un jurisdikciju pār jūras ūdeņiem, kura izriet no attiecīgajām starptautiskajām tiesībām, jo īpaši *UNCLOS*. Jo īpaši direktīvas piemērošana neietekmē jūras robežu noteikšanu un norobežošanu, ko veic dalībvalstis saskaņā ar *UNCLOS* attiecīgajiem noteikumiem.”

24. Direktīvas 2014/89 11. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Plānošanas un pārvaldības procesā dalībvalstis, kurām ir kopīgi jūras ūdeņi, sadarbojas, lai nodrošinātu, ka jūras telpiskie plānojumi ir saskaņoti un koordinēti attiecīgajā jūras reģionā. Šādā sadarbībā jo īpaši ņem vērā transnacionāla rakstura jautājumus.”

II. Fakti un pirmstiesas procedūra

25. 1991. gada 25. jūnijā Slovēnija un Horvātija pasludināja savu neatkarību no Dienvidslāvijas Sociālistiskās Federatīvās Republikas. No 1992. līdz 2001. gadam Horvātijas Republika un Slovēnijas Republika mēģināja atrisināt jautājumu par to sauszemes un jūras robežas noteikšanu divpusējās sarunās.

26. 2004. gada 1. maijā Slovēnijas Republika kļuva par Eiropas Savienības dalībvalsti.

27. 2009. gada 4. novembrī Horvātijas Republika un Slovēnijas Republika parakstīja Šķirējtiesas nolīgumu, kurš paredzēts, lai atrisinātu starp tām esošo robežstrīdu, un saskaņā ar kuru tās apņēmas atzīt šim mērķim izveidotās šķirējtiesas nolēmumu. Šis nolīgums stājās spēkā 2010. gada 29. novembrī.

28. 2011. gada 9. decembrī starp Savienības dalībvalstīm un Horvātijas Republiku tika parakstīts Pievienošanās līgums. Šis līgums, kuru Horvātijas Republika ratificēja 2012. gada janvārī, 2012. gada 24. aprīlī tika publicēts *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Horvātijas Republika kļuva par Savienības dalībvalsti 2013. gada 1. jūlijā.

29. 2012. gada 17. janvārī atbilstoši Šķirējtiesas nolīguma 2. panta 1. punktam Horvātijas Republika un Slovēnijas Republika iecēla šķirējtiesas priekšsēdētāju un divus locekļus¹³. Divi šķirējtiesas locekļi, kuri arī bija jāieceļ pusēm, saskaņā ar Šķirējtiesas nolīguma 2. panta 2. punktu tika iecelti tā paša gada janvāra beigās¹⁴. Iecelšanas kārtība tika parakstīta 2012. gada aprīlī, un PAT¹⁵ kā institūciju, kas pilda kancelejas funkcijas¹⁶, izraudzījās abas attiecīgās valstis¹⁷. Turklāt saskaņā ar Šķirējtiesas nolīguma 6. panta 2. punktu šķirējtiesai ir jāisteno process atbilstoši PAT fakultatīvajam nolikumam par arbitrāžu strīdos starp divām valstīm¹⁸.

30. Procesa rakstveida daļa sākās 2013. gada 11. februārī, un arbitrāžas tiesas sēde mutvārdū paskaidrojumu uzklaušīšanai notika no 2014. gada 2. līdz 13. jūnijam.

13 2016. gada 30. jūnijā šķirējtiesas pieņemtā daļējā nolēmuma (turpmāk tekstā – “daļējais nolēmums”) 17. punkts.

14 Daļējā nolēmuma 18. punkts.

15 PAT veido 122 līgumslēdzējas puses, kuras ir pievienojušās vienai vai otrai PAT pamatā esošajai konvencijai vai arī abām konvencijām. Attiecībā uz izskatāmo lietu Slovēnijas Republika ir pievienojusies abām konvencijām attiecīgi 1996. gada 1. oktobrī un 2004. gada 29. martā. Horvātijas Republika ir pievienojusies 1899. gada konvencijai 1998. gada 7. oktobrī. Skat. <https://pca-cpa.org/en/about/introduction/contracting-parties/>.

16 Skat. 2017. gada 29. jūnijā šķirējtiesas pieņemtā galīgā nolēmuma (turpmāk tekstā – “strīdīgais šķirējtiesas nolēmums”) 148. punktu.

17 Daļējā nolēmuma 19. punkts.

18 Pieejams <https://pca-cpa.org/en/documents/pca-conventions-and-rules/>.

31. No Horvātijas Republikas iesniegtajiem dokumentiem izriet, ka šķīrējtiesas procesa laikā ir radies procesa jautājums *ex parte* saziņas dēļ starp šķīrējtiesnesi, kuru iecēlusi Slovēnijas Republika, un šīs valsts pārstāvi šķīrējtiesā šīs tiesas apspriedēs. Pēc atsevišķu rakstu publicēšanas presē abas attiecīgās personas atkāpās no saviem šķīrējtiesneša un pārstāvja pienākumiem. 2015. gada 30. jūlijā Horvātijas Republikas sākotnēji ieceltais šķīrējtiesnesis arī atkāpās no amata.

32. Ar šķīrējtiesai adresētu 2015. gada 24. jūlija vēstuli Horvātijas Republika pauda dziļas bažas par attiecīgo *ex parte* saziņu, kas tās ieskatā liekot nopietni šaubīties par visa šķīrējtiesas procesa integritāti un objektivitāti, un pieprasīja uz laiku apturēt procesu šķīrējtiesā¹⁹.

33. 2015. gada 29. jūlijā Horvātijas Republikas Parlaments vienprātīgi pieņēma rezolūciju par Horvātijas Republikas valdības pienākumu uzsākt Šķīrējtiesas nolīguma denonsēšanas procedūru.

34. Ar 2015. gada 30. jūlija verbālnotu Horvātijas Republika informēja Slovēnijas Republiku, ka tā uzskatot, ka tai, pamatojoties uz to, ka Slovēnijas Republika ir izdarījusi būtisku Šķīrējtiesas nolīguma pārkāpumu Vīnes konvencijas 60. panta 1. punkta izpratnē, ir tiesības izbeigt minētā nolīguma darbību²⁰. Horvātijas Republika precizēja, ka šī nota veido paziņojumu atbilstoši Vīnes konvencijas 65. panta 1. punktam, ar kuru tā ierosina nekavējoties izbeigt Šķīrējtiesas nolīguma darbību. Horvātijas Republika paskaidroja, ka tā uzskatot, ka šķīrējtiesas procesa objektivitāte un integritāte ir nenovēršami sabojātas un tas esot izraisījis acīmredzamu tās tiesību pārkāpumu. Šķīrējtiesa saņēma minētās verbālnotas kopiju.

35. Ar 2015. gada 31. jūlija vēstuli Horvātijas Republika informēja šķīrējtiesu par savu lēmumu izbeigt Šķīrējtiesas nolīguma darbību, izskaidrojot šīs izbeigšanas iemeslus.

36. Slovēnijas Republika iecēla jaunu locekli, kas tomēr atkāpās no saviem šķīrējtiesneša pienākumiem 2015. gada 3. augustā. Pēc tam šķīrējtiesas priekšsēdētājs iecēla divus jaunus šķīrējtiesnešus abos vakantajos amatos atbilstoši Šķīrējtiesas nolīguma 2. pantā paredzētajai šķīrējtiesneša aizstāšanas procedūrai.

37. Ar 2015. gada 1. decembra vēstuli šķīrējtiesa aicināja abas strīda puses iesniegt jaunus prasījumus un paskaidrojumus “attiecībā uz jautājumu, kurus ir izvirzījusi Horvātijas [Republika] savās 2015. gada 24. un 31. jūlija vēstulēs, tiesiskajām sekām”. Šķīrējtiesa uzdeva abām strīda pusēm iesniegt savus procesuālos rakstus ne vēlāk kā 2016. gada 15. janvārī (Horvātijas Republikai) un 2016. gada 26. februārī (Slovēnijas Republikai). Turklāt šķīrējtiesa informēja abas puses par tās nodomu organizēt šķīrējtiesas sēdi par šiem jautājumiem 2016. gada 17. martā.

38. Šķīrējtiesas sēde par šiem jautājumiem notika 2016. gada 17. martā. Slovēnijas Republika iesniedza procesuālo rakstu un piedalījās šķīrējtiesas sēdē. Savukārt Horvātijas Republika tajā nepiedalījās.

39. 2016. gada 30. jūnijā šķīrējtiesa ar daļēju nolēmumu lēma par procesa jautājumu. Šķīrējtiesa it īpaši uzskatīja, ka, izveidojot *ex parte* kontaktus ar šķīrējtiesnesi, kuru sākotnēji bija iecēlusi Slovēnijas Republika, Slovēnijas Republika ir pārkāpusi Šķīrējtiesas nolīguma noteikumus. Tomēr šo pārkāpumu raksturs neļaujot Horvātijas Republikai izbeigt Šķīrējtiesas nolīguma darbību, un tas joprojām esot piemērojams. Šķīrējtiesa uzskatīja, ka minētais pārkāpums neietekmē iespēju šķīrējtiesai tās grozītajā sastāvā pieņemt galīgo nolēmumu neatkarīgi un objektīvi. Tādējādi šķīrējtiesa secināja, ka nepastāv šķērsis procesa turpināšanai atbilstoši Šķīrējtiesas nolīgumam.

¹⁹ Iebildes par nepieņemamību B.6. pielikums.

²⁰ Skat. iebildes par nepieņemamību B.6. pielikumu un daļējā nolēmuma 84. punktu.

40. 2017. gada 29. jūnijā šķīrējtiesa pieņēma galīgo šķīrējtiesas nolēmumu, ar kuru tā ir noteikusi divu valstu sauszemes un jūras robežu, tomēr tā spēkā esamību un jebkādu saistošu iedarbību apstrīd Horvātijas Republika.

41. 2018. gada 16. martā Slovēnijas Republika, vēršoties Komisijā ar sūdzību par Savienības tiesību pārkāpumu, ko izdarījusi Horvātijas Republika, uzsāka LESD 259. pantā paredzēto procedūru.

42. Komisija nav sniegusi argumentētu atzinumu LESD 259. pantā paredzētajā trīs mēnešu termiņā.

III. Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

43. Ar dokumentu, kas Tiesas kancelejā iesniegts 2018. gada 13. jūlijā, Slovēnijas Republika cēla šo prasību.

44. Ar atsevišķu 2018. gada 21. decembra procesuālo dokumentu saskaņā ar Tiesas Reglamenta 151. pantu Horvātijas Republika izvirzīja iebildi par šīs prasības nepieņemamību. Horvātijas Republika, pamatojoties uz to, ka Tiesas kompetencē nav lemt par Slovēnijas Republikas iesniegtajiem prasījumiem atbilstoši LESD 259. pantam, galvenokārt lūdz noraidīt šo prasību pilnībā kā nepieņemamu. Pakārtoti tā formulē tādu pašu lūgumu, pamatojoties uz to, ka prasības pieteikums neatbilst Eiropas Savienības Tiesas statūtu 21. pantam un Tiesas Reglamenta 120. pantam.

45. Slovēnijas Republika savus apsvērumus par šo iebildi iesniedza 2019. gada 12. februārī. Tā lūdz prasību atzīt par pieņemamu, būtībā norādot, ka Tiesas kompetencē ir lemt par šo prasību, pamatojoties uz LESD 259. pantu, un ka tā atbilst nosacījumiem, kuri paredzēti Eiropas Savienības Tiesas statūtu 21. pantā un Tiesas Reglamenta 120. pantā.

46. Ar 2019. gada 14. maija lēmumu Tiesa nolēma nodot lietu virspalātai, lai tā lemtu par iebildi par nepieņemamību.

47. Ar Tiesas kancelejas 2019. gada 7. jūnija vēstuli Tiesa aicināja Komisiju atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 24. panta otrajai daļai rakstveidā vai attiecīgā gadījumā tiesas sēdē atbildēt uz jautājumiem par Regulas Nr. 1380/2013 normām.

48. Ar 2019. gada 31. maija vēstuli Horvātijas Republika lūdza Tiesu izņemt no lietas materiāliem Komisijas iekšējo darba dokumentu, kas attiecas uz tās Juridiskā dienesta atzinumu, kurš ietverts Slovēnijas Republikas atbildes uz iebildi par nepieņemamību C.2. pielikumā²¹.

49. Ar Tiesas kancelejas 2019. gada 20. jūnija vēstuli Tiesa lūdza Komisiju iesniegt savus apsvērumus par minēto lūgumu.

50. 2019. gada 28. jūnijā Komisija iesniedza minētos apsvērumus. Tās pašas dienas atsevišķā vēstulē tā atbildēja uz jautājumiem, kas tai bija paziņoti 2019. gada 7. jūnijā.

51. Tiesas sēde mutvārdu paskaidrojumu uzklaušīšanai notika 2019. gada 8. jūlijā, piedaloties Horvātijas Republikai un Slovēnijas Republikai, kuras bija pienācīgi pārstāvētas.

52. Tiesas sēdē, atbildot uz šajā ziņā uzdoto jautājumu, Slovēnijas Republika precizēja, ka tā patur spēkā savu prasību attiecībā uz apgalvoto pārkāpumu izbeigšanu.

²¹ Tiesa vēl nav lēmusi par šo iebildi.

IV. Slovēnijas Republikas argumentācija, kas sniegta prasības pieteikumā

53. Savas prasības pamatošanai prasības pieteikumā Slovēnijas Republika izvirza sešus iebildumus.

54. Ar pirmo iebildumu Slovēnijas Republika norāda, ka, vienpusēji neizpildot apņemšanos – kuru Horvātijas Republika ir uzņēmusies pievienošanās Savienībai procesā – ievērot gaidāmo šķirējtiesas nolēmumu, robežu, kas noteikta strīdīgajā šķirējtiesas nolēmumā, kā arī citus pienākumus, kuri izriet no šī nolēmuma, Horvātijas Republika atsakoties ievērot tiesiskuma vērtību, tādējādi pārkāpjot LES 2. pantu, kā arī lojālas sadarbības un *res judicata* principus.

55. Ar otro iebildumu Slovēnijas Republika apgalvo, ka, vienpusēji atsakoties pildīt pienākumus, kas tai ir noteikti saskaņā ar strīdīgo šķirējtiesas nolēmumu, Horvātijas Republika traucējot Slovēnijai pilnībā īstenot savu suverenitāti visā tās sauszemes un jūras teritorijā, ievērojot Līgumus un atvasināto tiesību normas. Šādi rīkodamās, tā pārkāpjot LES 4. panta 3. punktā paredzēto lojālas sadarbības pienākumu un apdraudot Savienības mērķu sasniegšanu, starp kuriem esot miera un vēl ciešākas tautu savienības veicināšana un nostiprināšana, to Savienības tiesību normu mērķu sasniegšana, kas attiecas uz dalībvalstu teritoriju, kā arī traucējot Slovēnijas Republikai efektīvi īstenot Savienības tiesības. Šajā kontekstā Slovēnijas Republika pārmet Horvātijas Republikai, ka tā traucējot Slovēnijai izpildīt savu pienākumu īstenot veselu virkni atvasināto tiesību aktu²².

56. Ar trešo iebildumu Slovēnijas Republika norāda, ka, nerespektējot ne Slovēnijas teritoriju, ne tās robežas, Horvātijas Republika pārkāpjot Savienības tiesības kopējās zivsaimniecības politikas jomā.

57. Šajā ziņā Slovēnijas Republika apgalvo, ka, apstrīdot robežu, kas noteikta strīdīgajā šķirējtiesas nolēmumā, kā arī iebilstot pret tās demarkāciju un šīs robežas īstenošanu, Horvātijas Republika pārkāpjot Slovēnijas Republikas ekskluzīvās tiesībās uz tās teritoriālajiem ūdeņiem un traucējot tai izpildīt pienākumus, kuri tai ir uzlikti saskaņā ar Regulu Nr. 1380/2013.

58. It īpaši Slovēnijas Republika pārmet Horvātijas Republikai, ka tā pārkāpjot ar Regulu Nr. 1380/2013 ieviesto savstarpējas piekļuves režīmu, kurš attiecībā uz šīm abām dalībvalstīm ir piemērojams kopš 2017. gada 30. decembra un kurš ļauj 25 katras minētās dalībvalsts zvejas kuģiem brīvi piekļūt citas dalībvalsts teritoriālajiem ūdeņiem, kādi tie ir noteikti atbilstoši starptautiskajām tiesībām, proti, strīdīgajam šķirējtiesas nolēmumam. Proti, Horvātijas Republika, atsacīdamās atzīt tiesību aktu, kurus Slovēnijas Republika pieņēmusi šim nolūkam, spēkā esamību, traucējot piemērot savstarpējas piekļuves režīmu un, sistemātiski Slovēnijas zvejas kuģiem piemērodama sodus, neļaujot tiem brīvi piekļūt teritoriālajiem ūdeņiem, kas strīdīgajā šķirējtiesas nolēmumā ir noteikti kā Slovēnijas Republikas jūras ūdeņi, kā arī *a fortiori* brīvi piekļūt Horvātijas teritoriālajiem ūdeņiem, kuri ietilpst šī režīma piemērošanas jomā.

59. Ar ceturto iebildumu Slovēnijas Republika norāda, ka Horvātijas Republika pārkāpjot Kopienas kontroles sistēmu, kas, lai nodrošinātu atbilstību kopējās zivsaimniecības politikas noteikumiem (turpmāk tekstā – “kontroles sistēma”), ieviesta ar Regulu Nr. 1224/2009 un Īstenošanas regulu Nr. 404/2011, jo, pirmkārt, tā traucējot izpildīt pienākumus, kas Slovēnijai ir uzlikti minētās kontroles sistēmas ietvaros, un, otrkārt, tā prettiesiski Slovēnijas ūdeņos īstenojot tiesības, kas tai ir kā piekrastes valstij. Šajās regulās karoga dalībvalstīm esot noteikti divu veidu pienākumi, proti, novērošanas pienākums (Regulas Nr. 1224/2009 9. panta 3. punkts un Īstenošanas regulas Nr. 404/2011 21.–23. pants) un paziņošanas pienākums (Regulas Nr. 1224/2009 15. pants un Īstenošanas regulas Nr. 404/2011 43. un 44. pants).

²² Slovēnijas Republika it īpaši norāda uz Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2008/56/EK (2008. gada 17. jūnijs), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā (Jūras stratēģijas pamatdirektīva) (OV 2008, L 164, 19. lpp.), Padomes Direktīvu 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV 1992, L 206, 7. lpp.), Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1143/2014 (2014. gada 22. oktobris) par invazīvu svešzemju sugu introdukcijas un izplatīšanās profilaksi un pārvaldību (OV 2014, L 317, 35. lpp.), kā arī Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV 2000, L 327, 1. lpp.).

60. Ar piekto iebildumu Slovēnijas Republika apgalvo, ka Horvātijas Republika pārkāpjot Šengenas Robežu kodeksu, jo robeža starp abām valstīm ir arī ārējā robeža, uz kuru attiecas šī kodeksa II sadaļas normas. Horvātijas Republika pārkāpjot gan pienākumus veikt robežkontroli, kas noteikti Šengenas Robežu kodeksa 17. pantā, gan pienākumu veikt robežuzraudzību, kurš paredzēts šī kodeksa 13. pantā. Turklāt tā neesot izpildījusi pienākumu pilnībā ievērot atbilstošos starptautisko tiesību aktus, kas ir paredzēti minētā kodeksa 4. pantā, jo tā atsakoties atzīt strīdīgo šķīrējtiesas nolēmumu.

61. Ar sesto iebildumu Slovēnijas Republika apgalvo, ka Horvātijas Republika, atsacīdamās atzīt strīdīgo šķīrējtiesas nolēmumu, kurā ir paredzēta teritoriālo ūdeņu robežu noteikšana starp šīm abām dalībvalstīm, un Slovēnijas teritoriālos ūdeņus iekļaudama savas jūras telpiskajā plānojumā²³, pārkāpjot Direktīvas 2014/89 4. panta 1. punktu un 8. pantu. Šādi rīkodamās, Horvātijas Republika padarot arī par neiespējamu jebkādu sadarbību, un tas veidojot šīs direktīvas 11. panta 1. punkta, kurā ir paredzēts pienākums sadarboties, pārkāpumu.

V. Lietas dalībnieku argumentu par iebildi par kompetences neesamību un iebildi par nepieņemamību kopsavilkums

A. Iebildumi attiecībā uz Tiesas kompetences izskatīt šo lietu neesamību

62. Pirmais iebildums par kompetences neesamību attiecas uz Slovēnijas Republikas izteikto apgalvojumu pakārtoto raksturu. Šajā ziņā šiem apgalvojumiem, kādi tie ir norādīti prasības pieteikumā, esot pakārtots raksturs salīdzinājumā ar tā strīda risinājumu, kas attiecas uz Šķīrējtiesas nolīguma un strīdīgā šķīrējtiesas nolēmuma spēkā esamību un tiesiskajām sekām. LESD 259. pantā noteiktās procedūras ietvaros Tiesas kompetencē taču neesot spriest ne par minēto strīdu, ne par šādiem pakārtotiem apgalvojumiem. Šajā ziņā no sprieduma Komisija/Belģija²⁴ izrietot, ka šādas procedūras ietvaros Tiesas kompetencē nav lemt par pienākumu, kuri izriet no Savienības tiesībām, neievērošanu, ja šiem pienākumiem ir pakārtots raksturs salīdzinājumā ar kāda cita strīda, kas neietilpst Tiesas kompetencē, iepriekšēju izšķiršanu.

63. Ar otro iebildumu par kompetences neesamību Horvātijas Republika apgalvo, ka strīda starp divām valstīm faktiskais priekšmets ir, pirmkārt, Šķīrējtiesas nolīguma, kas nav Savienības tiesību neatņemama sastāvdaļa, interpretācija un piemērojamība, kā arī, otrkārt, strīdīgā šķīrējtiesas nolēmuma spēkā esamība un iespējamās tiesiskās sekas.

64. Šajā ziņā Horvātijas Republika uzsver, ka tā apstrīd pašu strīdīgā šķīrējtiesas nolēmuma esamību, jo tā esot pienācīgi denonsējusi Šķīrējtiesas nolīgumu, vēl pirms šis nolēmums ticis pieņemts. Ja Tiesai būtu jāizvērtē šie jautājumi, tai it īpaši būtu jāpievēršas, pirmkārt, jautājumam par šīs denonsēšanas spēkā esamību un tās sekām, otrkārt, jautājumam, vai pēc šīs strīdīgās denonsēšanas šķīrējtiesa turpināja pastāvēt, treškārt, vai šai tiesai bija tiesības izlemt jautājumu, vai tā turpina pastāvēt, un, ceturtkārt, vai ar strīdīgo denonsēšanu ir izbeigts šķīrējtiesas darbs²⁵. Turklāt šādas pārbaudes ietvaros Tiesai būtu jāizvērtē daļējā nolēmumā ietvertais pamatojums. Tomēr uz šādiem jautājumiem attiecoties starptautisko tiesību normas, it īpaši Vīnes konvencijas 60. panta, kā arī Šķīrējtiesas nolīguma, kas nav Savienības tiesību neatņemama sastāvdaļa, noteikumu interpretācija.

²³ Pieņemts 2017. gada 13. oktobrī.

²⁴ Spriedums, 2010. gada 30. septembris (C-132/09, EU:C:2010:562).

²⁵ Horvātijas Republika it īpaši uzsver, ka šajā ziņā Tiesai ir jālemj par to, kā princips *nemo iudex in causa sua* ietekmē šķīrējtiesas kompetenci daļēji identiskā sastāvā spriest par savu pašas kompetenci. Gadījumā, ja Tiesa uzskatītu, ka Šķīrējtiesas nolīgums joprojām bija spēkā esošs, tad tai būtu jālemj par šķīrējtiesas nolēmuma, kas saskaņā ar Šķīrējtiesas nolīgumu strīda pusēm bija jāisteno, bet kurš tomēr neesot īstenots, tiesiskajām sekām.

65. Ar trešo iebildumu par kompetences neesamību Horvātijas Republika norāda, ka Tiesas kompetencē atbilstoši LESD 259. pantam nav lemt ne par Šķīrējtiesas nolīguma spēkā esamību un tā sekām, jo tas nav Savienības tiesību neatņemama sastāvdaļa, ne arī par strīdīgā šķīrējtiesas nolēmuma, kas it kā pieņemts, pamatojoties uz šo Šķīrējtiesas nolīgumu, spēkā esamību un sekām. Horvātijas Republika uzskata, ka ietekme, kāda divpusējā strīda risinājumam varētu būt uz Savienības tiesību darbību, nevar paplašināt Tiesas kompetenci, pārsniedzot to, kas ir paredzēts Līgumos. Tādējādi ar Slovēnijas Republikas iebildumiem, kuri attiecas uz Savienības tiesību pārkāpumiem, bet kuru risinājums esot atkarīgs no strīda, kas saistīts ar Šķīrējtiesas nolīguma spēkā esamību un iespējamām tiesiskajām sekām, iepriekšējas izšķiršanas, nepietiekot, lai padarītu Tiesu par tādu, kuras kompetencē būtu izskatīt šo strīdu, pamatojoties uz LESD 259. pantu.

66. Ar ceturto iebildumu par kompetences neesamību Horvātijas Republika norāda, ka, atšķirībā no domstarpībām, kuru izskatīšana tiek nodota Tiesai saskaņā ar LESD 273. pantu, nepietiek ar to, ka strīdam ir saistība ar Savienības tiesībām. Ar Slovēnijas Republikas iebildumiem par Savienības tiesību pārkāpumiem, kuri tomēr esot atkarīgi no strīda, kas saistīts ar Šķīrējtiesas nolīguma spēkā esamību un iespējamām tiesiskajām sekām, iepriekšējas izšķiršanas, nepietiekot, lai padarītu Tiesu par tādu, kuras kompetencē būtu izskatīt šo strīdu, pamatojoties uz LESD 259. pantu.

67. Ar piekto iebildumu par kompetences neesamību Horvātijas Republika uzsver, ka jebkurš Tiesas konstatējums, ka Horvātijas Republika ir pieļāvusi apgalvotos Savienības tiesību pārkāpumus, labākajā gadījumā varētu būt tikai hipotētisks. Taču Tiesas kompetencē neesot lemt par hipotētiskiem Savienības tiesību pārkāpumiem saistībā ar LESD 259. pantā paredzēto procedūru.

68. Ar sesto iebildumu par kompetences neesamību Horvātijas Republika uzskata, ka šajā lietā nav izvirzīts jautājums par Savienības tiesību interpretāciju. Līdz ar to izskatāmajā lietā neesot iespējams Tiesas kompetenci, pamatojoties uz LESD 259. pantu, attaisnot ar nepieciešamību atrisināt strīdu, kas saistīts ar Savienības tiesību interpretāciju, un tādējādi garantēt šo tiesību vienveidīgu piemērošanu.

69. Slovēnijas Republika lūdz noraidīt Horvātijas Republikas izvirzīto iebildi par kompetences neesamību.

70. Pirmām kārtām tā uzskata, ka šī iebilde ir balstīta uz kļūdainu pieņēmumu, ka ar tās prasību tiek lūgts konstatēt tādu Horvātijas Republikas pienākumu neizpildi, kuri tai ir noteikti saskaņā ar Šķīrējtiesas nolīgumu vai strīdīgo šķīrējtiesas nolēmumu, nevis saskaņā ar Savienības tiesībām. Runa esot par Horvātijas Republikas mēģinājumu vienpusēji sagrozīt prasības priekšmetu.

71. Šajā ziņā, pirmkārt, Slovēnijas Republika uzskata, ka no Līgumu noteikumiem un judikatūras izrietot, ka Tiesas kompetence ir atkarīga no tā, vai prasītāja valsts prasības pieteikumā ietvertajos prasījumos atsaucas uz Savienības tiesību pārkāpumu vai šo tiesību piemērojamību tās prasījumiem. Horvātijas Republika, ņemot vērā, ka savos prasības pieteikumā ietvertajos prasījumos Slovēnijas Republika nekādi nelūdz Tiesu konstatēt Horvātijas Republikai saskaņā ar starptautiskajām tiesībām noteikto pienākumu neizpildi, bet lūdz to konstatēt pienākumu, kuri uzlikti šai dalībvalstij saskaņā ar Savienības tiesībām, neizpildi, savā labā nevarot grozīt prasības priekšmetu, kāds tas ir precizēts prasības pieteikumā.

72. Otrkārt, Slovēnijas Republika uzskata, ka Tiesas kompetence atbilstoši LESD 259. pantam nav izslēgta, ja uz faktiem, uz kuriem ir balstīti apgalvojumi par Savienības tiesību pārkāpumiem, attiecas arī starptautiskās tiesības. Šajā ziņā svarīgi esot tikai tas, ka šie fakti attiecas uz Savienības tiesībās noteikto pienākumu neizpildi. Tomēr tas neliedzot Tiesai ņemt vērā materiālās starptautisko tiesību normas, kuras ir iekļautas Savienības tiesībās vai kuras bijis paredzēts iekļaut tās tiesību sistēmā.

73. Treškārt, Slovēnijas Republika norāda, ka tas, ka pastāv divpusējs strīds attiecībā uz starptautiska tiesību akta, kas piemērojams attiecībās starp procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi dalībniekiem, interpretāciju, arī neizslēdz Tiesas kompetenci. Tādējādi spriedumā Spānija/Apvienotā Karaliste²⁶ Tiesa esot interpretējusi Apvienotās Karalistes vienpusēju deklarāciju, kurā ir atspoguļots starp Spānijas Karalisti un Apvienoto Karalisti noslēgtās vienošanās saturs, lai gan starp lietas dalībniekiem pastāvēja strīds attiecībā uz šī starptautisko tiesību instrumenta nozīmi.

74. Ceturtkārt, lai lemtu par atbilstoši LESD 259. pantam celtas prasības pieņemamību, svarīgi esot tikai tas, vai prasījumu pamatojums atbilst “Līgumos paredzētiem pienākumiem”. Horvātijas Republika kļūdaini apgalvojot, ka Tiesai, lai atzītu savu kompetenci, būtu jābūt pārliecinātai, ka dalībvalsts nav izpildījusi Līgumos paredzētos pienākumus. Savienības tiesību normu interpretācija un piemērošana neesot jautājumi, kuriem Tiesai būtu jāpievēršas šajā stadijā. Gluži pretēji – tie attiecoties uz izskatīšanu pēc būtības.

75. Otrām kārtām attiecībā uz pirmo iebildumu par kompetences neesamību, kas ir saistīts ar apgalvojumu, kuri attiecas uz Savienības tiesībām, pakārtoto raksturu, lai varētu lemt par iespējamiem Savienības tiesību pārkāpumiem, Tiesai neesot jāspriež ne par pienākumu, kuri izriet no starptautiskajām tiesībām, neizpildi, ne par Horvātijas Republikas veiktajām darbībām, kuras ir pretrunā starptautiskajām tiesībām. Tādējādi, ņemot vērā, ka Horvātijas Republikas un Slovēnijas Republikas attiecīgās teritorijas esot noteiktas ar robežu, kas norobežota saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, proti, strīdīgo šķirējtiesas nolēmumu, Tiesai neesot jākonstatē starptautisko tiesību pārkāpums, ne jālemj par starptautisku strīdu.

76. Saistībā ar otro iebildumu par kompetences neesamību, kas attiecas uz strīda “faktisko” priekšmetu, ko, kā tiek apgalvots, veido starptautisko tiesību interpretācija, Slovēnijas Republika uzsver, ka robeža starp to un Horvātijas Republiku ir fakta jautājums, attiecībā uz kuru Tiesa var balstīties uz teritoriālo domstarpību atrisināšanas rezultātu, nevis juridisks jautājums, par kuru Tiesa varētu izteikties. Gluži pretēji – Tiesai esot jāievēro un jāpiemēro starptautiskās tiesības, ciktāl tas ir vajadzīgs, lai interpretētu vai piemērotu Savienības tiesības.

77. Saistībā ar trešo iebildumu par kompetences neesamību, kas attiecas uz strīda, kas ir saistīts ar Šķirējtiesas nolīguma spēkā esamību un iespējamām tiesiskajām sekām, iepriekšēju izšķiršanu, Slovēnijas Republika uzsver, ka, lai noteiktu dalībvalstīm saskaņā ar Savienības tiesībām uzlikto pienākumu, tostarp pienākuma netraucēt citai dalībvalstij īstenot un piemērot Savienības tiesības savā teritorijā, apjomu un ievērošanu, ir jāpamatojas uz robežu starp attiecīgajām dalībvalstīm, kāda tā ir noteikta saskaņā ar starptautiskajām tiesībām. Tiesai kā fakti esot jāņem vērā esošie starptautisko tiesību elementi.

78. Slovēnijas Republika piebilst, ka jautājums par Šķirējtiesas nolīguma spēkā esamību un strīdīgā šķirējtiesas nolēmuma tiesisko seku spēkā esamību nav Tiesā izskatāmā strīda priekšmets, neietilpst tās kompetencē un katrā ziņā ir ticis atrisināts šķirējtiesas daļējā nolēmumā. Tas, ka Horvātijas Republika nav apmierināta ar strīdīgo šķirējtiesas nolēmumu, nevar nozīmēt, ka pastāv neatrisināts robežstrīds vai ka Tiesai būtu jālemj par šo jau atrisināto jautājumu.

79. Turklāt Horvātijas Republikas arguments, ka strīdīgais šķirējtiesas nolēmums neesot tieši piemērojams, papildus tam, ka tas attiecas nevis uz pieņemamību, bet uz izskatīšanu pēc būtības, esot kļūdains, jo šis nolēmums, galīgi nosakot robežu starp šīm divām dalībvalstīm, esot saistošs atbilstoši starptautiskajām tiesībām.

26 Spriedums, 2006. gada 12. septembris (C-145/04, EU:C:2006:543).

80. Attiecībā uz piekto iebildumu par kompetences neesamību, kas ir saistīts ar Horvātijai pārmesto Savienības tiesību pārkāpumu hipotētisko raksturu, Horvātijas Republika tikai apgalvojot, ka nepastāv tās pieļauta pienākumu, kas tai ir noteikti saskaņā ar Savienības tiesībām, neizpilde. Proti, šāds arguments attiecoties uz lietas būtību. Katrā ziņā runa esot par reāliem, nevis hipotētiskiem pārkāpumiem, kuri notiekot katru dienu un kurus Slovēnijas Republika mēģina izbeigt, izmantojot šo prasību atbilstoši LESD 259. pantam.

81. Attiecībā uz sesto iebildumu par kompetences neesamību, kurš ir saistīts ar to, ka, pamatojoties uz to, ka lietas dalībnieki vienādi saprot pienākumus, kas tiem ir noteikti saskaņā ar Savienības tiesībām, izskatāmajā lietā nav izvirzīti jautājumi par Savienības tiesību interpretāciju, Slovēnijas Republika norāda, ka strīda par Savienības tiesību interpretāciju vai piemērošanu esamība pati par sevi nav nosacījums Tiesas kompetencei atbilstoši LESD 259. pantam. Pietiekot ar to, ka Slovēnijas Republika apgalvo, ka Horvātijas Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir noteikti saskaņā ar Savienības tiesībām.

B. Iebildumi attiecībā uz prasības pieteikuma nepieņemamību

82. Pakārtoti gadījumā, ja Tiesa atzītu, ka tās kompetencē ir izskatīt šo lietu, Horvātijas Republika norāda, ka prasības pieteikums, kas neatbilst Eiropas Savienības Tiesas statūtu 21. panta un Tiesas Reglamenta 120. panta prasībām, ir jānoraida kā nepieņemams. Savos prasības pieteikumā ietvertajos prasījumos Slovēnijas Republika skaidri neesot norādījusi strīda priekšmetu, ko veidojot iespējama to pienākumu neizpilde, kas Horvātijas Republikai noteikti saskaņā ar strīdīgo šķīrējtiesas nolēmumu. Horvātijas Republika uzskata, ka minētajos prasījumos nav minēts iespējamais strīdīgā šķīrējtiesas nolēmuma pārkāpums un prasības pieteikumā nav izklāstīti juridiskie argumenti, kas pierāda, ka pastāv spēkā esošs šķīrējtiesas nolēmums, un tādējādi tai nav iespējams sagatavot savu aizstāvību un atbildēt uz šiem argumentiem.

83. Slovēnijas Republika apgalvo, ka prasība atbilst visām Eiropas Savienības Tiesas statūtu 21. panta un Tiesas Reglamenta 120. panta prasībām. Prasības priekšmets esot pienācīgi un precīzi noteikts, īsi izklāstīts prasības pieteikuma sākumā, izvērsti un pamatoti ar konkrētiem faktiem un skaidriem juridiskiem argumentiem un vēl vienu reizi minēts prasības pieteikumā ietvertajos prasījumos. Apgalvotie Savienības tiesību normu pārkāpumi esot precīzi noteikti un neradot nekādas šaubas.

84. Līdz ar to kļūdains esot arī Horvātijas Republikas apgalvojums, ka tā nevarot sagatavot savu aizstāvību attiecībā uz apgalvojumu par strīdīgā šķīrējtiesas nolēmuma pārkāpumu. Pat ja tiktu pieņemts, ka šis apgalvojums Tiesai ir jāņem vērā, tas attiecoties uz lietas būtību, nevis uz tās pieņemamību.

C. Par lūgumu, kura mērķis ir izslēgt no debatēm Komisijas Juridiskā dienesta atzinumu

85. Horvātijas Republika atbilstoši Tiesas Reglamenta 151. pantam lūdz Tiesu izņemt no lietas materiāliem Komisijas Juridiskā dienesta atzinumu, kurš ir ietverts Slovēnijas Republikas atbildes uz iebildi par nepieņemamību C.2. pielikuma 38.–45. lappusē (turpmāk tekstā – “attiecīgais juridiskais atzinums”).

86. Sava lūguma pamatojumam Horvātijas Republika norāda, ka attiecīgais juridiskais atzinums ir iekšējs dokuments, ko Komisija nekad nav publicējusi. Pēc šīs iestādes uzskata tā izplatīšana bez atļaujas varētu negatīvi ietekmēt tās pienācīgu darbību.

87. Komisija, pamatojoties uz 2002. gada 23. oktobra rīkojumu Austrija/Padome²⁷, norāda, ka šādu iekšējo dokumentu iesniegšana tiesvedībā Tiesā, izņemot, ja attiecīgā iestāde ir atļāvusi tos iesniegt vai to ir uzdevusi šī tiesa, ir pretēja sabiedrības interesēm, kas paredz, ka iestādes var saņemt savu juridisko dienestu pilnīgi neatkarīgi sniegtus atzinumus. Pēc Komisijas uzskata attiecīgais juridiskais atzinums ir iekšējs dokuments, kuru nebija paredzēts publicēt un kurš nav bijis padarīts pieejams sabiedrībai. Komisija precizē, ka tā iesniegšana nav bijusi atļauta saistībā ar tiesvedību Tiesā. Tādējādi attiecīgais juridiskais atzinums esot jāizslēdz no lietas materiāliem.

VI. Analīze

88. Horvātijas Republika norāda uz Tiesas kompetences neesamību lemt par prasību sakarā ar pienākumu neizpildi un, pakārtoti, uz šīs prasības nepieņemamību, jo neesot ievēroti Eiropas Savienības Tiesas statūtu 21. panta un Tiesas Reglamenta 120. panta nosacījumi. Jau tagad norādu, ka tālāk minēto iemeslu dēļ uzskatu, ka Tiesas kompetencē nav izvērtēt šo prasību, un tādējādi nav jāanalizē jautājums par tās pieņemamību attiecībā uz iespējamu iepriekš minēto tiesību normu neievērošanu.

89. Pirmām kārtām, pirms tiek izvērtēti iebildumi, kuri ir saistīti ar kompetences neesamību un nepieņemamību, ir jāizvērtē lūgums, kura mērķis ir izslēgt no debatēm Komisijas Juridiskā dienesta atzinumu (A sadaļa). Otrām kārtām Tiesas kompetences izvērtēšanas ietvaros, manuprāt, pirmkārt, ir jāizsaka dažas ievada piezīmes par Tiesas kompetenci, konkrēti situācijā, kad pastāv starptautiski juridiski instrumenti (B sadaļa), un, otrkārt, šo piezīmju gaismā ir jāizvērtē prasības priekšmets, analizējot konkrētos prasītājas izvirzītos iebildumus (C sadaļa).

A. Par lūgumu, kura mērķis ir izslēgt no debatēm Komisijas Juridiskā dienesta atzinumu

90. Horvātijas Republika lūdz Tiesu izņemt no lietas materiāliem attiecīgo juridisko atzinumu atbilstoši Tiesas Reglamenta 151. pantam.

91. Šajā ziņā pirmām kārtām ir jāuzsver, ka ar 2002. gada 23. oktobra rīkojumu Austrija/Padome²⁸ Tiesa nolēma izņemt no lietas materiāliem Komisijas Juridiskā dienesta atzinumu, kas bija iesniegts prasības pieteikuma par tiesību akta atcelšanu, kuru bija iesniegusi Austrija attiecībā uz regulu, pielikumā. Šī rīkojuma 12. punktā Tiesa it īpaši norādīja, ka pieļaut, ka tiesvedībā Tiesā varētu tikt iesniegti šādi iekšējie dokumenti, izņemot, ja attiecīgā iestāde ir atļāvusi tos iesniegt vai to ir uzdevusi tiesa, būtu pretēji sabiedrības interesēm, kas paredz, ka iestādes var saņemt savu juridisko dienestu pilnīgi neatkarīgi sniegtus atzinumus.

92. Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka attiecīgo juridisko atzinumu ir sniedzis Komisijas Juridiskais dienests un tas ir sagatavots Komisijas priekšsēdētāja biroja vadītāja ievēribai. Šis atzinums ir izstrādāts saistībā ar Slovēnijas Republikas uzsāktu procedūru atbilstoši LESD 259. panta otrajai daļai iepriekšējās vēršanās Komisijā mērķiem. Minētajā atzinumā ir ietverta to apgalvojumu analīze, kuri ir vērsti pret Horvātijas Republiku, lai saņemtu minētā biroja vadītāja piekrišanu argumentēta atzinuma sagatavošanai atbilstoši LESD 259. panta trešajai daļai. Ir skaidrs, ka attiecīgo juridisko atzinumu nebija paredzēts publicēt²⁹.

²⁷ C-445/00, EU:C:2002:607.

²⁸ C-445/00, EU:C:2002:607.

²⁹ No tā izriet, ka šis dokuments var tikt kvalificēts kā "juridisks atzinums" [juridiska konsultācija] Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem (OV 2001, L 145, 43. lpp.) 4. panta 2. punkta izpratnē.

93. Otrām kārtām saskaņā ar judikatūru iestādes juridiskā atzinuma izņemšana ir pamatota, ja pastāv paredzams risks, ka attiecīgā iestāde būs spiesta notiekošās tiesvedības ietvaros, kura attiecas uz lēmuma, ko tā ir pieņēmusi, spēkā esamību, publiski paust nostāju par tās pašas juridiskā dienesta izdotu atzinumu. Šāda perspektīva neizbēgami radītu negatīvas sekas attiecībā uz konkrētās iestādes interesēm lūgt juridiskos atzinumus un iespēju tai saņemt atklātus, objektīvus un pilnīgus atzinumus no sava juridiskā dienesta³⁰.

94. Šajā gadījumā LESD 259. panta otrajā daļā paredzētajā procedūrā Komisija, kurā bija vērsusies Slovēnijas Republika, nav sniegusi argumentētu atzinumu atbilstoši šī panta trešajai daļai. Līdz ar to tā nav paudusi savu oficiālo nostāju par šo procedūru. Tādējādi izskatāmā lieta atšķiras no iepriekš minētajām lietām, kuras attiecās uz tiesvedību par attiecīgās iestādes pieņemta un aizstāvēta lēmuma *spēkā esamību*. Tomēr, neraugoties uz šo atšķirību, man *mutatis mutandis* šķiet, ka šo secinājumu 93. punktā ietvertie apsvērumi ir nozīmīgi izskatāmajā lietā. Proti, nav izslēgts, ka Komisija vēlāk nolēmj iestāties tiesvedībā Tiesā vai ka tā tiek aicināta iesniegt apsvērumus, un līdz ar to tai būs jāpauž sava oficiālā nostāja par Tiesā izskatāmo lietu un tādējādi publiski jāizsaka nostāja par atzinumu, kuru ir sniedzis tās Juridiskais dienests. Tādēļ attiecīgā juridiskā atzinuma izņemšana, ņemot vērā minētās iestādes intereses lūgt un saņemt atklātus, objektīvus un pilnīgus atzinumus no sava juridiskā dienesta³¹, šķiet pamatota.

95. Turklāt Tiesa jau ir nospriedusi, ka atļaušana dalībvalstij pievienot lietas materiāliem juridisko atzinumu, kura izpaušanu nav atļāvusi attiecīgā iestāde, tostarp nozīmētu, ka tiek apieta pieteikuma par piekļuvi šādam dokumentam procedūra, kas ieviesta ar Regulu Nr. 1049/2001³². Konkrētajā gadījumā, kā Komisija precizējusi savos rakstveida apsvērumos, attiecīgais juridiskais atzinums nav ticis padarīts pieejams ne lietas dalībniekiem, ne sabiedrībai, bet ir ticis publiskots preses raksta pielikumā³³. Līdz ar to ir jākonstatē, ka Slovēnijas Republika attiecīgo juridisko atzinumu nav ieguvusi saskaņā ar Regulā Nr. 1049/2001 paredzēto kārtību.

96. Šādos apstākļos un ņemot vērā, ka Komisija ir darījusi zināmu Tiesai, ka tā nevēlas, lai attiecīgais dokuments tiktu iesniegts saistībā ar šo prasību, es iesaku apmierināt Horvātijas Republikas lūgumu izņemt no izskatāmās lietas materiāliem dokumentu, kurš ir ietverts Slovēnijas Republikas atbildes uz iebildi par nepieņemamību C.2. pielikuma 38.–45. lappusē.

B. Ievada piezīmes par Tiesas kompetenci

97. Pirmkārt, ir jāizsaka dažas ievada piezīmes attiecībā uz Tiesas kompetenci prasību sakarā ar pienākumu neizpildi kontekstā (1), otrkārt, ir jānosaka Savienības tiesību materiālā piemērošanas joma situācijā, kad pastāv starptautiski juridiski instrumenti (2), un, treškārt, ir jāizvērtē Savienības tiesību teritoriālā piemērošanas joma (3).

30 Spriedums, 2008. gada 1. jūlijs, Zviedrija un *Turco*/Padome (C-39/05 P un C-52/05 P, EU:C:2008:374, 42. punkts), kā arī rīkojums, 2019. gada 14. maijs, Ungārija/Parlaments (C-650/18, nav publicēts, EU:C:2019:438, 16. punkts).

31 Spriedums, 2008. gada 1. jūlijs, Zviedrija un *Turco*/Padome (C-39/05 P un C-52/05 P, EU:C:2008:374, 42. punkts), kā arī rīkojums, 2019. gada 14. maijs, Ungārija/Parlaments (C-650/18, nav publicēts, EU:C:2019:438, 16. punkts).

32 Šajā nozīmē skat. rīkojumu, 2009. gada 29. janvāris, *Donnici*/Parlaments (C-9/08, nav publicēts, EU:C:2009:40, 18. punkts).

33 Presē publicēts raksts, kas ir ietverts Slovēnijas Republikas atbildes uz iebildi par nepieņemamību C.2. pielikuma 32.–37. lappusē.

1. Par Tiesas kompetenci prasību sakarā ar pienākumu neizpildi kontekstā

98. Ar LES 19. pantu Tiesai ir piešķirta kompetence nodrošināt, ka tiek ievērots tiesiskums Līgumu interpretēšanā un piemērošanā³⁴. Saskaņā ar šī panta 3. punkta a) apakšpunktu Tiesa saskaņā ar Līgumu noteikumiem lemj par prasībām, kuras iesniegusi kāda dalībvalsts, iestāde, fiziska vai juridiska persona. Šī kompetence konkretizējas LESD 259. pantā paredzētajā prasībā sakarā ar pienākumu neizpildi.

99. LESD 259. pantā paredzētās procedūras mērķis ir konstatēt un izbeigt dalībvalsts rīcību, ar kuru tiek pārkāptas Savienības tiesības³⁵. Ar šo tiesību normu Tiesas kompetence izskatīt dalībvalsts pienākumu neizpildes esamību tiek pakārtota nosacījumam par “kādu Līgumos paredzētu pienākumu”. Šajā ziņā Tiesai nav jāizvērtē, kādi ir mērķi, kuri tiek īstenoti ar tai iesniegto prasību sakarā ar pienākumu neizpildi³⁶.

100. Attiecībā uz frāzes “kādu Līgumos paredzētu pienākumu” jēgu – termins “Līgumi” nozīmē, ka prasība var tikt celta par iespējamo to pienākumu neizpildi, kuri izriet no LES un LESD, kā arī Eiropas Savienības Pamattiesību hartas, ar nosacījumu, ka dalībvalsts rīcība ietilpst to piemērošanas jomā³⁷. Turklāt ir skaidrs, ka minētā frāze attiecas arī uz atvasināto tiesību aktiem³⁸.

101. Tādējādi Tiesas kompetence ir atkarīga no Savienības tiesību piemērošanas jomas³⁹. Tā kā izskatāmajā lietā tiek apšaubīts starptautisks Šķīrējtiesas nolīgums un šķīrējtiesas nolēmums, kas pieņemts, piemērojot minēto nolīgumu, es piedāvāju izvērtēt Savienības tiesību materiālo piemērošanas jomu situācijā, kurā pastāv starptautiski juridiski instrumenti.

2. Par Savienības tiesību materiālo piemērošanas jomu situācijā, kurā pastāv starptautisko tiesību juridiski instrumenti

102. Tā kā Šķīrējtiesas nolīgums un strīdīgais šķīrējtiesas nolēmums kuri ir izskatāmās prasības pamatā, ir starptautisko tiesību instrumenti, rodas jautājums, kāda ir to saistība ar Savienības tiesībām, vai tie ir iekļauti Savienības tiesību sistēmā un vai Savienībai tie ir saistoši.

a) Par starptautisko tiesību instrumentiem Tiesas judikatūrā

103. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru “Savienībai ir jāīsteno sava kompetence, ievērojot starptautiskās tiesības kopumā, ietverot ne tikai vispārējo un paražu starptautisko tiesību normas un principus, bet arī tai saistošo starptautisko konvenciju noteikumus”⁴⁰.

34 Spriedums, 2016. gada 19. jūlijs, H/Padome un Komisija (C-455/14 P, EU:C:2016:569, 40. punkts). Turklāt Tiesa jau ir precizējusi, ka starptautiska konvencija nevar apdraudēt Tiesas ekskluzīvo kompetenci strīdu par Savienības tiesību interpretāciju un piemērošanu noregulēšanā starp dalībvalstīm (spriedums, 2006. gada 30. maijs, Komisija/Irija, C-459/03, EU:C:2006:345, 132. punkts).

35 Spriedums, 2012. gada 16. oktobris, Ungārija/Slovākija (C-364/10, EU:C:2012:630, 67. punkts un tajā minētā judikatūra).

36 Šajā nozīmē un pēc analogijas skat. spriedumu, 1988. gada 21. jūnijs, Komisija/Apvienotā Karaliste (416/85, EU:C:1988:321, 9. punkts un tajā minētā judikatūra).

37 Skat. ģenerālvokāta J. Tančeva [E. Tanchev] secinājumus lietā Komisija/Polija (Augstākās tiesa neatkarība) (C-619/18, EU:C:2019:325, 48. punkts un 19. zemsvītras piezīme).

38 Spriedums, 2017. gada 6. aprīlis, Komisija/Vācija (C-58/16, nav publicēts, EU:C:2017:279, 36. punkts).

39 Attiecībā uz materiālo kompetenci skat. spriedumu, 2017. gada 28. marts, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236, 76. punkts).

40 Skat. it īpaši spriedumu, 2018. gada 27. februāris, Western Sahara Campaign UK (C-266/16, EU:C:2018:118, 47. punkts un tajā minētā judikatūra).

104. Manuprāt, no šīs judikatūras izriet, ka gadījumi, kuros Savienībai ir saistošas starptautiskās tiesības, ir skaidri definēti. Pirmkārt, Savienībai ir saistoši starptautiskie nolīgumi, kurus tā ir noslēgusi saskaņā ar Līgumu noteikumiem un kuri kopš šo nolīgumu stāšanās spēkā ir Savienības tiesību sistēmas neatņemama sastāvdaļa⁴¹. Otrkārt, Savienībai ir saistoša starptautiskā konvencija, ja tā uzņemas kompetenci, kuru iepriekš šīs konvencijas piemērošanas jomā ir īstenojušas dalībvalstis⁴². Treškārt, Savienībai ir jāīsteno sava kompetence, ievērojot paražu starptautiskās tiesības⁴³. No tā izriet, ka starptautiskās konvencijas, kuras neietilpst iepriekš minētajās kategorijās, nav Savienības tiesību akti un nav tai saistošas. Tā kā runa nav par Savienības tiesībām, Tiesai nav kompetences izvērtēt to spēkā esamību un tās interpretēt.

b) Par apgalvojumu, kas attiecas uz no Savienības tiesībām izrietošajiem pienākumiem, pakārtoto raksturu

105. Sava pirmā iebilduma par kompetences neesamību pamatojumam Horvātijas Republika ir apgalvojusi, ka no sprieduma Komisija/Belģija⁴⁴ izriet, ka prasības sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros Tiesas kompetencē nav lemt par pienākumu, kuri izriet no Savienības tiesībām, apgalvoto neievērošanu, “ja šie pienākumi ir pakārtoti kāda cita strīda, kas neietilpst Tiesas kompetencē, iepriekšējai izšķiršanai”.

106. Šajā ziņā es uzskatu, ka no minētā sprieduma izriet, ka prasības sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros starptautisko tiesību instrumentu, kas nav Savienības tiesību akti, iesaistīšana var negatīvi ietekmēt Tiesas kompetenci izvērtēt apgalvojumu par Savienības tiesību pārkāpumu. Runa ir par apsūdzības izvirzīšanas gadījumu attiecībā uz pienākumu neizpildi, par kuru formāli tiek veikta atsauce uz Savienības tiesībām, bet kura patiesībā attiecas uz starptautisko tiesību instrumentu, kas neietilpst Savienības tiesību materiālajā piemērošanas jomā un līdz ar to Tiesas kompetencē. Tādējādi minētajā spriedumā Tiesa nosprieda, ka tās kompetencē nav lemt par iespējamu tādu pienākumu neievērošanu, kuri izriet no Savienības tiesībām un kuriem ir tikai pakārtots raksturs salīdzinājumā ar pienākumiem, kuri izriet no starptautisko tiesību instrumentiem.

107. Konkrētāk, lietā, kurā tika taisīts minētais spriedums, Komisija vienlaikus atsaucās uz 1962. gada Nolīguma par atrašanās vietu, kuru Eiropas skolu padome un Beļģijas Karalistes valdība bija noslēgusi 1962. gada 12. oktobrī, un EKL 10. panta (tagad – LES 4. panta 3. punkts) neievērošanu. Tiesa veica pieteikuma par lietas ierosināšanu analīzi pēc būtības, kas tai ļāva izvērtēt iebilduma, kuru Komisija bija izvirzījusi attiecībā uz Beļģijas Karalisti, precīzu tvērumu. Tiesa uzskatīja, ka Savienības tiesību normas pārkāpums esot bijis tikai vienkāršas sekas tam, ka attiecīgā dalībvalsts nav izpildījusi savus pienākumus, kuri izriet no šī Nolīguma par atrašanās vietu, un to tā formāli izteikusi ar vārdu “pakārtoti”, kas piemērots attiecībā uz apgalvojumu par EKL 10. panta pārkāpumu. Tiesa, savas otrās analīzes beigās uzskatīdama, ka minētais nolīgums nav Savienības tiesību sastāvdaļa, bet ietilpst vienīgi starptautiskajās tiesībās, loģiski konstatēja savas kompetences lemt par prasību sakarā ar pienākumu neizpildi, kuru cēlusi Komisija, neesamību.

108. Es uzskatu, ka šajā spriedumā izklāstītā argumentācija ir būtiska no izskatāmās lietas viedokļa. Līdz ar to es piedāvāju to konkrēto iebildumu analīzes ietvaros, kurus prasības pamatošanai ir izvirzījusi prasītāja (turpmākā C sadaļa), izvērtēt minētajā spriedumā izstrādātos kritērijus.

41 Skat. it īpaši spriedumu, 2018. gada 27. februāris, *Western Sahara Campaign UK* (C-266/16, EU:C:2018:118, 45. un 46. punkts un tajos minētā judikatūra). Tiesas kompetencē ir interpretēt šādu nolīgumu noteikumus (skat. nesen pasludināto spriedumu, 2018. gada 11. jūlijs, *Bosphorus Queen Shipping* (C-15/17, EU:C:2018:557, 44. punkts).

42 Šajā nozīmē skat. spriedumus, 2009. gada 22. oktobris, *Bogiatzi* (C-301/08, EU:C:2009:649, 33. punkts), un 2011. gada 21. decembris, *Air Transport Association of America u.c.* (C-366/10, EU:C:2011:864, 63. punkts).

43 Attiecībā uz starptautiskajām jūras paražu tiesībām skat. it īpaši spriedumu, 1992. gada 24. novembris, *Poulsen un Diva Navigation* (C-286/90, EU:C:1992:453, 9. un 10. punkts). Attiecībā uz paražu tiesībās ietvērto pašnoteikšanās principu skat. it īpaši spriedumu, 2016. gada 21. decembris, *Padome/Front Polisario* (C-104/16 P, EU:C:2016:973, 88. punkts). Attiecībā uz paražu tiesībās ietvērto labticības principu skat. it īpaši spriedumu, 2018. gada 11. jūlijs, *Bosphorus Queen Shipping* (C-15/17, EU:C:2018:557, 45. punkts).

44 Spriedums, 2010. gada 30. septembris (C-132/09, EU:C:2010:562).

3. Savienības tiesību teritoriālā piemērošanas joma

109. Ir jāuzsver, ka saskaņā ar prasības pieteikuma rezolutīvo daļu Tiesā formāli nav iesniegta prasība izvērtēt Šķirējtiesas nolīguma piemērojamību un strīdīgā šķirējtiesas nolēmuma spēkā esamību, bet tai ir jālemj par to, vai Horvātijas Republika ir ievērojusi tādas Savienības tiesību normas kā LES 2. pants un 4. panta 3. punkts, kā arī tiesību normas, kuras ir saistītas ar kopējo zivsaimniecības politiku, Šengenas Robežu kodeksu un jūras telpisko plānošanu un kuras tātad ir piemērojamas šajā gadījumā.

110. Šajā ziņā Savienībai – atšķirībā no valsts – nav “teritoriālas kompetences” no starptautisko tiesību skatpunkta, t.i., atbilstoši suverenitātei attiecībā uz savu teritoriju, nedz “Savienības teritorijas”, kas būtu pielīdzināma “federālai teritorijai”⁴⁵. Proti, “Savienības teritorija” atbilst ģeogrāfiskajai teritorijai, kas ir paredzēta LES 52. pantā un LESD 355. pantā, kuros ir definēta Līgumu teritoriālā piemērošanas joma⁴⁶. It īpaši LES 52. panta 1. punktā ir paredzēts, ka Līgumi attiecas uz dalībvalstīm⁴⁷. Sīki izstrādāti noteikumi, kas reglamentē Līgumu teritoriālo piemērošanas jomu, ir paredzēti LESD 355. pantā. LES 52. pantam un LESD 355. pantam ir nozīme ne tikai attiecībā uz Savienības ārējās robežas noteikšanu, bet arī, lai noteiktu attiecīgo dalībvalstu kompetenci Savienības tiesību izpildē. Šajā ziņā spriedumā *Aktiebolaget NN*⁴⁸ attiecībā uz EKL 299. pantu, kas tagad ir LESD 355. pants, Tiesa nosprieda, ka, “tā kā Līgumā nav precīzāk definēta katras dalībvalsts suverēnā teritorija, *katrai dalībvalstij pašai ir jānosaka* šīs teritorijas robežas, ievērojot starptautisko publisko tiesību normas”⁴⁹.

111. Tādējādi Savienības tiesību teritoriālo piemērošanas jomu *a priori* nav noteikusi Savienība, bet tā vairāk atbilst objektīvai informācijai, kas tai ir saistoša. No minētā izriet, ka saistībā ar tādu prasību, kas celta, pamatojoties uz LESD 259. pantu, kā tas ir šajā lietā, kurā dalībvalstij tiek pārņemts, ka tā rada šķēršļus Savienības tiesību īstenošanai kādas citas dalībvalsts teritorijā, teritorijas, uz kuru attiecas dalībvalsts jurisdikcija, robežu noteikšana neietilpst Savienības kompetences jomā, un Savienībai, definējot šīs teritorijas robežas, šajā ziņā ir jāatsaucas uz starptautiskajām publiskajām tiesībām un atbilstošajiem to instrumentiem.

4. Starpsecinājums

112. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, es uzskatu, ka Tiesas kompetence prasības sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros ir atkarīga no Savienības tiesību piemērošanas jomas. Šīs tiesības ietver, pirmkārt, divu veidu līgumiska rakstura starptautisko tiesību normas, proti, starptautiskās konvencijas, ko Savienība ir noslēgusi saskaņā ar Līgumu noteikumiem, un starptautiskās konvencijas, attiecībā uz kurām Savienība ir uzņēmusies kompetenci, kuru iepriekš attiecīgo konvenciju piemērošanas jomā ir īstenojušas dalībvalstis, kā arī, otrkārt, paražu starptautisko tiesību normas, kas ir saistošas Eiropas Savienībai, tai īstenojot savu kompetenci. Savukārt saistībā ar prasību sakarā ar pienākumu neizpildi⁵⁰ Tiesas kompetencē nav starp dalībvalstīm atrisināt domstarpības par tādu starptautisko konvenciju spēkā esamību, interpretāciju un piemērošanu, uz kurām neattiecas Savienības tiesības. Šī iemesla dēļ Tiesa ir noraidījusi savu kompetenci gadījumā, kad formāli prasības pieteikumā bija atsauce uz Savienības tiesībām, bet iespējamā pienākumu neizpilde patiesībā attiecās uz starptautisko tiesību instrumentu, kurš neietilpst Savienības tiesību materiālajā piemērošanas jomā un līdz ar to Tiesas kompetencē, tādējādi piešķirot pakārtotu raksturu iebildumiem, kuri ir saistīti ar Savienības tiesībām. Līgumu teritoriālā piemērošanas joma ir definēta LES 52. pantā un LESD 355. pantā un atbilst objektīvai informācijai, kuru iepriekš ir noteikušas dalībvalstis un kura ir saistoša Savienībai. Proti, tā

45 Skat. Ziller, J., “Champ d’application de l’Union – Application territoriale”, *JurisClasseur Europe Traité*, 470. burtnīca, 2013, 4. punkts.

46 Spriedums, 2017. gada 4. maijs, *El Dakkak* un *Intercontinental* (C-17/16, EU:C:2017:341, 22. punkts).

47 Spriedums, 2015. gada 15. decembris, Parlaments un Komisija/Padome (no C-132/14 līdz C-136/14, EU:C:2015:813, 64. punkts).

48 Spriedums, 2007. gada 29. marts (C-111/05, EU:C:2007:195).

49 Spriedums, 2007. gada 29. marts, *Aktiebolaget NN* (C-111/05, EU:C:2007:195, 54. punkts); mans izcēlums.

50 Nav izslēgts, ka Tiesas kompetencē varētu būt šāda veida domstarpības saistībā ar prasību saskaņā ar LESD 273. pantu, kurā noteikts, ka Tiesas kompetencē “ir visas dalībvalstu domstarpības, kas attiecas uz Līgumu priekšmetu, ja šis jautājums tiek iesniegts Tiesai saskaņā ar pušu īpašu vienošanos”.

kā Līgumos nav precīzāk definēta katras dalībvalsts suverēnā teritorija, tām katrai pašai, ievērojot starptautisko publisko tiesību normas, ir jānosaka šīs teritorijas plašums un robežas. Tā kā prasības sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros Tiesas kompetencē ir lemt vienīgi par dalībvalsts rīcību, ar kuru tiek pārkāptas Savienības tiesības, tās kompetencē nav izvērtēt starpvalstu domstarpības, kuras attiecas uz teritoriāliem strīdiem.

C. Par prasības priekšmetu

113. Lai atbilstoši iepriekš izklāstītajām piezīmēm noteiktu, vai Tiesas kompetencē ir izskatīt Slovēnijas Republikas prasību, kuras mērķis ir konstatēt iespējamu Horvātijas Republikai Savienības tiesību normās noteikto pienākumu neizpildi, Tiesa nevar aprobežoties tikai ar prasības pieteikuma rezolutīvajā daļā norādīto iebildumu formulējuma formālu izvērtēšanu, bet tai būtu jāveic Slovēnijas Republikas izvirzīto iebildumu analīze pēc būtības⁵¹.

1. Konkrēto Slovēnijas Republikas iebildumu analīze

114. Seši Slovēnijas Republikas izvirzītie iebildumi iedalās šādi: divi pirmie iebildumi ir saistīti ar primāro tiesību normu pārkāpumiem (LES 2. pants un 4. panta 3. punkts), bet četri pārējie iebildumi – ar atvasināto tiesību normu pārkāpumiem, proti, to pienākumu neizpildi, kuri izriet no Regulā Nr. 1380/2013 paredzētās kopējās zivsaimniecības politikas (trešais iebildums), kontroles sistēmas, kas paredzēta Regulā Nr. 1224/2009 un Īstenošanas regulā Nr. 404/2011, kuras ietilpst kopējā zivsaimniecības politikā (ceturtais iebildums), Šengenas Robežu kodeksa (piektais iebildums) un, visbeidzot, Direktīvā 2014/89 paredzētā jūras telpiskās plānošanas satvara (sestais iebildums).

115. Šie iebildumi var tikt sagrupēti divās kategorijās, proti, iebildumi, kuri ir saistīti ar primāro tiesību pārkāpumu, un iebildumi, kuri ir saistīti ar atvasināto tiesību pārkāpumu. Izvērtējot argumentus, kas ir izvirzīti šo iebildumu pamatošanai, šķiet, ka to struktūra atšķiras atkarībā no kategorijas, kurai tie ir piederīgi.

116. Šajā ziņā iebildumu attiecībā uz primāro tiesību pārkāpumu mērķis ir likt konstatēt, ka tas, ka Horvātijas Republika nepiemēro Šķirējtiesas nolīgumu un neizpilda strīdīgo šķirējtiesas nolēmumu, veido LES 2. pantā nostiprinātās tiesiskuma vērtības un LES 4. panta 3. punktā noteiktā lojālas sadarbības principa pārkāpumu.

117. Precīzāk, saistībā ar pirmo iebildumu, kas attiecas uz apgalvoto pienākumu neizpildi saistībā ar LES 2. pantā nostiprināto tiesiskuma vērtību, Slovēnijas Republika uzskata, ka, vienpusēji neizpildot apņemšanos – kuru Horvātijas Republika ir uzņēmusies pievienošanās Savienībai procesā – ievērot gaidāmo šķirējtiesas nolēmumu, robežu, kas noteikta strīdīgajā šķirējtiesas nolēmumā, kā arī citus pienākumus, kuri izriet no šī nolēmuma, Horvātijas Republika atsakās ievērot tiesiskuma vērtību, kas nostiprināta šajā tiesību normā, un šajā ziņā pārkāpj lojālas sadarbības un *res judicata* principus. Attiecībā uz otro iebildumu saistībā ar to, ka ir pārkāpts lojālas sadarbības princips, kas nostiprināts LES 4. panta 3. punktā, kurā noteikts, ka Savienība un dalībvalstis ar patiesu savstarpējo cieņu palīdz cita citai veikt uzdevumus, kas noteikti Līgumos, ir jākonstatē, ka Slovēnijas Republika pārmet Horvātijas Republikai divu veidu pārkāpumus, proti, pārkāpumu saistībā ar Savienības mērķu sasniegšanu⁵² un Savienības tiesību īstenošanas bloķēšanu Slovēnijas teritorijā.

51 Skat. šo secinājumu 107. punktu, it īpaši attiecībā uz argumentāciju, kura ir izklāstīta 2010. gada 30. septembra spriedumā Komisija/Belģija (C-132/09, EU:C:2010:562).

52 Prasības pieteikuma 62.–71. punkts.

118. Man šķiet, ka no šīs argumentācijas attiecībā uz šiem diviem iebildumiem izriet, ka Slovēnijas Republika mēģina pierādīt, ka Horvātijas Republikas veiktā Šķirējtiesas nolīguma nepiemērošana un strīdīgā šķirējtiesas nolēmuma neizpilde veido Savienības tiesību, it īpaši LES 2. panta un lojālas sadarbības un *res judicata* principu, pārkāpumu.

119. Savukārt iebildumi attiecībā uz atvasināto tiesību normu pārkāpumu ir balstīti uz pieņēmumu, ka robeža starp Horvātijas Republiku un Slovēnijas Republiku ir noteikta ar strīdīgo šķirējtiesas nolēmumu, un līdz ar to pirmās minētās valsts atteikums to izpildīt veido šo tiesību normu pārkāpumu.

120. Ņemot vērā strukturālo atšķirību starp iebildumiem, kuri ir saistīti ar primārajām tiesībām, un iebildumiem, kuri ir saistīti ar atvasinātajām tiesībām, tie ir jāizvērtē divos posmos.

2. Par iebildumiem, kuri ir saistīti ar primāro tiesību pārkāpumu

121. Ņemot vērā manu starpsecinājumu (šo secinājumu 112. punkts), ir jāuzdod jautājums par saistību starp Šķirējtiesas nolīgumu un strīdīgo šķirējtiesas nolēmumu, kas pieņemts uz tā pamata, no vienas puses, un Savienības tiesībām, no otras puses.

a) Par Šķirējtiesas nolīguma un strīdīgā šķirējtiesas nolēmuma saistību ar Savienības tiesībām

122. Ir jāuzsver, ka Šķirējtiesas nolīgums un līdz ar to strīdīgais šķirējtiesas nolēmums, kas pieņemts, pamatojoties uz šo nolīgumu, neietilpst nevienā no gadījumiem, kuros Savienībai ir saistošas starptautiskās tiesības un kuri ir aprakstīti šo secinājumu 103. un 104. punktā.

123. Attiecībā uz pirmo gadījumu, kurš ir aplūkots šo secinājumu 104. punktā, proti, ka Savienībai ir saistoši starptautiskie nolīgumi, kurus tā ir noslēgusi saskaņā ar Līgumu noteikumiem, ir jākonstatē, ka strīdīgo šķirējtiesas nolēmumu ir pieņēmusi starptautiska tiesa, kas izveidota saskaņā ar divpusēju šķirējtiesas nolīgumu. Nav strīda par to, ka Savienība nebija ne Šķirējtiesas nolīguma puse, ne tā šķirējtiesas procesa dalībiece, kura iznākumā tika pieņemts minētais nolēmums. Savienība ir piedāvājusi savu vidutājas atbalstu pusēm⁵³ un ir parakstījusi minēto nolīgumu tikai “liecinieces” statusā. Saskaņā ar Šķirējtiesas nolīguma 4. panta a) un b) punktu šķirējtiesa piemēro starptautisko tiesību normas un principus, kā arī taisnīgumu un labu kaimiņattiecību principu. Atbilstoši šī nolīguma 8. pantam pievienošanās sarunām, kurām saskaņā ar 9. pantu bija jāturpinās, nebija jāietekmē šķirējtiesas darbs. Tātad Savienības tiesību piemērošana nav paredzēta nolīgumā, kuru Savienība ir pieņēmusi zināšanai ar 2009. gada 25. septembra dokumentu⁵⁴. Tādējādi ir jākonstatē, ka strīdīgais šķirējtiesas nolēmums ir lēmums, ko ir pieņēmusi šķirējtiesa, kura izveidota saskaņā ar divpusēju šķirējtiesas nolīgumu un ar kuru it īpaši tiek piemērotas starptautiskās tiesības.

124. Attiecībā uz otro gadījumu, kurš ir aplūkots šo secinājumu 104. punktā, proti, ka Savienībai ir saistoša starptautiskā konvencija, ja tā uzņemas kompetenci, kuru iepriekš šīs konvencijas piemērošanas jomā ir īstenojušas dalībvalstis, ir skaidrs, ka no dalībvalstis nav veikušas jebkādu kompetences nodošanu par labu Savienībai jomā, uz kuru attiecas Šķirējtiesas nolīgums.

⁵³ Skat. prasības pieteikuma A.3. pielikumu, kā arī, vispārīgāk, Geddes, A., Taylor, A., “Those Who Knock on Europe’s Door Must Repent?, Bilateral Border Disputes and EU Enlargement”, *Political Studies*, 64. sēj., Nr. 4, 930. – 947. lpp. Attiecībā uz jēdziena “bons offices” [vidutājs] definīciju – runa ir par “tādas trešās personas rīcību, kas visbiežāk ir valsts vai starptautiska organizācija un kas iesaistās strīdā starp divām vai vairākām pusēm, no kurām vismaz viena ir valsts, lai piedāvātu strīda pusēm, kuras ir piekritušas tās starpniecībai, atrisināšanas līdzekļus, lai miermīgi izšķirtu strīdu” (definīcija ir pieejama tīmekļvietnē <http://www.operationspaix.net/15-lexique-bons-offices.html>).

⁵⁴ Šajā ziņā skat. prasības pieteikuma A.3. pielikumu, kurā ir ietverta vēstule apmaiņā starp Horvātijas valdības pārstāvjiem un Zviedrijas valdības pārstāvjiem, kas darīta zināma Konferencē par Horvātijas Republikas pievienošanos Eiropas Savienībai.

125. Saistībā ar trešo gadījumu, kurš ir minēts šo secinājumu 104. punktā un kurā ir atspoguļota nepieciešamība ievērot paražu starptautisko tiesību normas, – tas rodas tikai tad, kad Savienība īsteno savu kompetenci, bet tas tā nav šajā gadījumā, jo Šķīrējtiesas nolīgums un strīdīgais šķīrējtiesas nolēmums ir starptautiski instrumenti, kuri ir ārpus Savienības kompetenču jomas.

126. Attiecībā uz jautājumu, vai Šķīrējtiesas nolīgums vai strīdīgais šķīrējtiesas nolēmums var tikt iekļauts Savienības tiesībās ar Horvātijas Republikas pievienošanās akta starpniecību, no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka viens no Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai *politiskajiem* nosacījumiem bija tās robežstrīda ar Slovēnijas Republiku atrisināšana⁵⁵. Nav strīda par to, ka Pievienošanās līguma parakstīšanas brīdī Šķīrējtiesas nolīgums bija noslēgts, bet šķīrējtiesas process vēl nebija sācies⁵⁶. Tomēr neviens lietas materiālu elements neļauj uzskatīt, ka šis politiskais nosacījums ir konkretizējies īpašos Pievienošanās akta vai Pievienošanās līguma noteikumos. Proti, es uzskatu, ka atsaucē uz gaidāmo šķīrējtiesas nolēmumu, kura ir ietverta Pievienošanās akta III pielikumā un kura turklāt minētajā tiesību aktā ir vienīgā atsaucē uz strīdu par robežu starp Horvātijas Republiku un Slovēnijas Republiku, ir jāanalizē kā konstatējums, ka tiesiskais regulējums kopējās zivsaimniecības politikas jomā ir jāgroza nolūkā noteikt abu attiecīgo valstu piekrastes ūdeņus, lai piemērotu īpašo režīmu saskaņā ar kaimiņattiecībām. Ņemot vērā šīs atsaucē formulējumu⁵⁷, tas nevar tikt uzskatīts par juridisku pienākumu, kurš izriet no Savienības tiesībām un ar kuru Horvātijas Republikai ir noteikts pienākums atrisināt tās strīdu ar Slovēnijas Republiku par to kopīgo robežu atbilstoši gaidāmā šķīrējtiesas nolēmuma noteikumiem⁵⁸.

127. Ņemot vērā iepriekš minēto, es uzskatu, ka Savienībai nav saistošs ne Šķīrējtiesas nolīgums šo secinājumu 103. punktā minētās judikatūras izpratnē, ne arī minētajā nolīgumā paredzētais strīdīgais nolēmums, jo šie juridiskie instrumenti neietilpst Savienības tiesību materiālajā piemērošanas jomā.

128. Lai tostarp izvērtētu Tiesas kompetenci izskatīt abus iebildumus, kuri ir saistīti ar primārajām tiesībām un kurus ir izvirzījusi prasītāja, pirmkārt, ir jāizvērtē pirmais iebildums, kas attiecas uz apgalvoto pienākumu neizpildi saistībā ar LES 2. pantā nostiprināto tiesiskuma vērtību (b), un, otrkārt, ir jāpievēršas otram iebildumam, kas ir saistīts ar LES 4. panta 3. punktā nostiprinātā lojālas sadarbības principa pārkāpumu (c).

b) Par pirmo iebildumu, kas attiecas uz apgalvoto pienākumu neizpildi saistībā ar LES 2. pantā nostiprināto tiesiskuma vērtību

129. Iesākumā ir jānorāda, ka Slovēnijas Republika atsauca uz tiesiskuma vērtību, pirmkārt, autonomi un, otrkārt, kopsakarā ar lojālas sadarbības un *res judicata* principiem. Es uzskatu, ka abos gadījumos šo secinājumu 105.–107. punktā izklāstītie apsvērumi saistībā ar apgalvojumu, kuri attiecas uz iespējamiem Savienības tiesību pārkāpumiem, pakārtoto raksturu ir piemērojami konkrētā iebilduma izvērtēšanas ietvaros.

⁵⁵ Šajā ziņā skat. prasības pieteikuma A.3. pielikumu, kurā ir ietverta 2009. gada 25. septembra vēstule apmaiņā starp Horvātijas valdības pārstāvjiem un Zviedrijas valdības pārstāvjiem.

⁵⁶ Skat. šo secinājumu 27.–29. punktu.

⁵⁷ Atgādinājumam – kā izklāstīts šo secinājumu 15. punktā, III pielikumā ir noteikts, ka “minēto režīmu piemēro no dienas, kad pilnībā tiek īstenots šķīrējtiesas nolēmums, kas izriet no Stokholmā 2009. gada 4. novembrī parakstītā Šķīrējtiesas nolīguma starp Slovēnijas Republikas valdību un Horvātijas Republikas valdību”.

⁵⁸ Turklāt šo izpratni apstiprina Komisijas atbilde uz Tiesas 2019. gada 28. jūnijā uzdotajiem jautājumiem, proti, atbilde, kurā tā apgalvo, ka “[Regulas Nr. 1380/2013 I pielikuma 8. un 10. punkta] zemsvērtas piezīmju formulējums, kurā ir atspoguļots Pievienošanās akta saturs, paredz, ka piekļuves režīmus attiecīgajiem piekrastes ūdeņiem piemēro no dienas, kad pilnībā tiek īstenots šķīrējtiesas nolēmums, kas izriet no [...] Šķīrējtiesas nolīguma [...]”. Komisija piebilst, ka šīs tiesību normas formulējums var tikt saprasts tādējādi, ka “tiesību normas autoriem nav bijis nodoma piemērot piekļuves režīmus tūlītēji vai automātiski, sākot no noteikta datuma”.

130. Proti, lai gan prasības pieteikuma rezolutīvajā daļā formāli ir minēti tiesiskuma vērtības un lojālas sadarbības un *res judicata* principu pārkāpumi, pats apgalvojums attiecas uz to, ka Horvātijas Republika, iespējams, ir izdarījusi starptautisko tiesību pārkāpumu, kas izriet no strīdīgā šķirējtiesas nolēmuma neizpildes. Kā izriet no šo secinājumu 127. punkta, Savienībai nav saistošs ne Šķirējtiesas nolīgums, ne tajā paredzētais strīdīgais nolēmums; tādējādi problemātikai, kas ir saistīta ar Savienības tiesībās noteikto pienākumu neizpildi, ir pakārtots raksturs salīdzinājumā ar problemātiku, kas ir saistīta ar abu attiecīgo dalībvalstu sauszemes un jūras robežu noteikšanu.

131. Turklāt, kā jau esmu izklāstījis šo secinājumu 126. punktā, uzskatu, ka ar mēģinājumu Horvātijas Republikas pievienošanās Savienībai laikā uzņemtās saistības sasaistīt ar minētajām vērtībām un principiem nepietiek, lai prasību autonomi varētu pamatot ar šiem pēdējiem minētajiem. Līdz ar to argumentācija, kas ir saistīta ar pievienošanās procesa laikā uzņemto saistību neizpildi, arī ir jānoraida, pamatojoties uz to, ka šīs saistības nav juridiski pienākumi, kuri izriet no Savienības tiesībām, un uz tām nevar atsaukties atbilstoši LESD 259. pantam.

132. Katrā ziņā un pilnības labad, pirmām kārtām, man rodas jautājums, vai, pat ja tiktu pieņemts, ka pārņemta pienākumu neizpilde ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, iebildums, kurš ir balstīts uz LES 2. pantā nostiprināto tiesiskuma vērtību, būtu pieņemams saistībā ar LESD 259. pantā paredzēto prasību sakarā ar pienākumu neizpildi. Šajā ziņā Tiesa nesen ir izmantojusi šo vērtību vairākās lietās⁵⁹. Tomēr es atzīmēju, ka šī vērtība judikatūrā ir tikusi minēta nevis autonomi, bet vienmēr kopā ar normu, kas to “konkretizē” vai kas veido tās “īpašu izpausmi”⁶⁰, proti, LES 19. pantu. Tādējādi saikne starp tiesiskuma vērtību un Savienības kompetenci tika noteikta, pamatojoties uz apstākli, ka tiesas kontroli Savienības tiesību sistēmā nodrošina ne tikai Tiesa, bet arī valstu tiesas.

133. Ir taisnība, ka attiecībā uz LES 2. panta izpildi plaši ir atzīts, ka LES 7. pants un procedūra sakarā ar pienākumu neizpildi ir papildinoši⁶¹ un ka LES 2. panta pārkāpums principā var tikt aplūkots prasības sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros⁶². Tomēr prasība sakarā ar pienākumu neizpildi veido tiesību aizsardzības līdzekli, kas ir saistīts ar jomām, uz kurām attiecas Savienības tiesību piemērošanas joma, – bet tas, kā ir izklāstīts šo secinājumu 130. un 131. punktā, tā nav izskatāmās lietas gadījumā, kā rezultātā ir nepieciešams, lai tiktu norādīti konkrēti juridiski pienākumi⁶³. Tajā pašā laikā Tiesa vienmēr var izmantot LES 2. pantu interpretācijai, lai noteiktu, vai ir noticis Savienības tiesību pārkāpums. Tādējādi es uzskatu, ka, pat ja tiktu pieņemts, ka Tiesas kompetencē ir izvērtēt pirmo iebildumu attiecībā uz tiesiskumu, šīs lietas apstākļos uz minēto vērtību nevar atsaukties autonomi.

59 Skat. spriedumu, 2018. gada 27. februāris, *Associação Sindical dos Juízes Portugueses* (C-64/16, EU:C:2018:117, 32. punkts), kurā Tiesa ir nospriedusi, ka “LES 19. pants, kurā [ir] konkretizēta LES 2. pantā apstiprinātā tiesiskuma vērtība, uztic pienākumu nodrošināt tiesas kontroli Savienības tiesību sistēmā ne tikai Tiesai, bet arī valstu tiesām”. Šī pati rindkopa ir tikusi atkārtota 2018. gada 25. jūlija spriedumā *Minister for Justice and Equality* (Tiesu sistēmas nepilnības) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586, 50. punkts un tajā minētā judikatūra), kā arī 2019. gada 24. jūnija spriedumā Komisija/Polija (Augstākās tiesas neatkarība) (C-619/18, EU:C:2019:531, 47. punkts).

60 Izteiciens, kuru ir izmantojis ģenerāladvokāts J. Tančevs savos secinājumos lietā Komisija/Polija (Vispārējās jurisdikcijas tiesu neatkarība) (C-192/18, EU:C:2019:529, 71. punkts).

61 Šajā ziņā skat. ģenerāladvokāta J. Tančeva secinājumus lietā Komisija/Polija (Augstākās tiesas neatkarība) (C-619/18, EU:C:2019:325, 50. un 51. punkts), kā arī Hillion, C., “Overseeing the Rule of Law in the EU: Legal Mandate and Means”, no: *Closa un Kochenov*, 66.–74. lpp.

62 Skat. it īpaši Mader, O., “Enforcement of EU Values as a Political Endeavour: Constitutional Pluralism and Value Homogeneity in Times of Persistent Challenges to the Rule of Law”, *Hague Journal on the Rule of Law*, 11. sēj., Nr. 1, 2019. gada aprīlis, 3.4.2. punkts.

63 Skat. it īpaši Ruffert, M. (Callies/Ruffert, *EUV/AEUV Kommentar*, 4. izd., 2011, LES 7. pants, 29. punkts, 160. un 161. lpp.), kurš uzsver, ka prasība sakarā ar pienākumu neizpildi ir tikusi izstrādāta, lai izmeklētu Savienības tiesību normu “konkrētus un individuālus” pārkāpumus, savukārt mehānisms, kas ir paredzēts LES 7. pantā, attiecas uz Savienības vērtību aizskārumiem, kuri, ņemot vērā to “vispārējo raksturu”, nevar tikt izmeklēti, izmantojot prasību sakarā ar pienākumu neizpildi. Heintschel von Heinegg, W., (Vedder/Heintschel von Heinegg, *Europäisches Unionsrecht*, 2. izd., 2018, LES 7. panta 29. punkts, 112. un 113. lpp.) uzskata, ka uz LES 2. panta pārkāpumiem, ņemot vērā, ka šiem pārkāpumiem ir “īpaša raksturiezīme”, proti, ka tie var apdraudēt Savienības pamatprincipus, var atsaukties tikai LES 7. pantā paredzēta mehānisma ietvaros. Viņš piebilst, ka tikai Eiropas Savienības Padomē sanākušās dalībvalstis varot izbeigt šāda veida pārkāpumus, izmantojot savu politisko ietekmi. Šis autors uzskata, ka turpreti Tiesa tos nevar izskatīt prasības sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros, jo tai ir aizliegts lemt par politiskiem jautājumiem. Papildus tam Tiesas rīcībā ir tikai LESD 260. pantā paredzētais sodu mehānisms, kuru šis autors uzskata par nepiemērotu, lai sodītu par šādiem pārkāpumiem. No tā viņš secina, ka prasība sakarā ar pienākumu neizpildi nav piemērojama attiecībā uz pārkāpumiem saskaņā ar LES 2. pantu.

134. Otrām kārtām, ciktāl šis pirmais iebildums attiecas uz labas ticības principu, kas izpaužas kā lojālas sadarbības princips Savienības tiesībās, un *res judicata* principu, tā kā ne Šķirējtiesas nolīgums, ne šķirējtiesas nolēmums nav Savienības tiesību akti vai starptautiskas saistības, kas būtu saistošas Savienībai⁶⁴, ar apstākli, ka tiek norādīts uz šiem principiem kopsakarā ar tiesiskuma vērtību, nepietiek, ja nav norādīta konkrēta Savienības tiesību norma vai tiesību norma, kas Savienībai ir saistoša. Šāda saikne nepastāv tāda iebilduma gadījumā, kurš attiecas uz šķirējtiesas nolēmuma un Šķirējtiesas nolīguma, kas ir divpusēji instrumenti, kuri tiek reglamentēti tikai un vienīgi ar starptautiskajām tiesībām, neizpildi.

135. Līdz ar to es uzskatu, ka šādos apstākļos Tiesas kompetencē nav izskatīt iebildumu attiecībā uz tiesiskuma vērtību, jo tam ir pakārtots raksturs salīdzinājumā ar problemātiku, kas ir saistīta ar starptautisko tiesību saistību pārkāpumu.

c) Par otro iebildumu, kas ir saistīts ar LES 4. panta 3. punktā nostiprinātā lojālas sadarbības principa pārkāpumu

136. Pirmām kārtām Slovēnijas Republika būtībā norāda, ka, atsakoties pildīt pienākumus, kas tai ir noteikti ar stridīgo šķirējtiesas nolēmumu, Horvātijas Republika tai traucē pilnībā īstenot savu suverenitāti visā tās teritorijā. Šāda rīcība apdraudot Savienības mērķu sasniegšanu⁶⁵. Otrām kārtām Slovēnijas Republika pārmet Horvātijas Republikai, ka tā liedz Slovēnijai izpildīt savu pienākumu īstenot Direktīvu 2008/56, Direktīvu 92/43, Regulu Nr. 1143/2014, kā arī Direktīvu 2000/60.

137. Kā es jau esmu norādījis šo secinājumu 105.–107. punktā, apgalvojumiem, kuri ir balstīti uz šo principu, ir pakārtots raksturs salīdzinājumā ar tā starptautiskā strīda atrisināšanu, kas ir saistīts ar stridīgā šķirējtiesas nolēmuma spēkā esamību un izpildi. Šajā ziņā par īpaši raksturojošu es uzskatu veidu, kādā Slovēnijas Republika ir formulējusi savu otro iebildumu. Tā uzskata, ka Horvātijas Republika, “vienpusēji atsakoties pildīt pienākumus, kas tai ir noteikti saskaņā ar [stridīgo] šķirējtiesas nolēmumu”, ir pārkāpusi lojālas sadarbības principu⁶⁶. Tādējādi Horvātijas Republika traucējot Slovēnijai visā tās teritorijā – gan sauszemes, gan jūras teritorijā – pilnībā īstenot savu suverenitāti, ievērojot Līgumus un atvasināto tiesību normas⁶⁷.

138. Katrā ziņā ir jānoraida otrais iebildums, kas ir saistīts ar LES 4. panta 3. punktā nostiprināto lojālas sadarbības principu. Proti, atbilstoši maniem pētījumiem šis princips ir veidojis patstāvīgu pamatu attiecībā uz saistībām lietās, kurās Savienība bija jaukta nolīguma puse⁶⁸, vai no LES un LESD izrietošo pienākumu izpildes gadījumā⁶⁹. Tomēr šajā lietā pārmestā rīcība neietilpst nevienā no šiem diviem gadījumiem. Proti, kā izriet no iepriekš veiktās analīzes, es uzskatu, ka ne Šķirējtiesas nolīgums, ne stridīgais šķirējtiesas nolēmums nav nedz Savienības tiesību akti, nedz starptautiskas saistības, kas būtu saistošas Savienībai⁷⁰. To izpilde neveido pienākumu, kas izriet no LES un LESD. Līdz ar to

64 Skat. šo secinājumu 103. un 104. punktu.

65 Slovēnijas Republika atsauca uz šādiem mērķiem – miera veicināšana un tā nostiprināšana, vēl ciešākas tautu savienības veicināšana un Savienības tiesību normu, kas attiecas uz dalībvalstu teritoriju, mērķu sasniegšana.

66 Prasības pieteikuma 3. lappuse, otrā iebilduma kopsavilkums.

67 Turpat.

68 LES 4. panta 3. punkta autonoma piemērošana bija iespējama it īpaši tādēļ, ka stridīgais jautājums ietilpa Savienības ārējo attiecību jomā un Savienība bija nolīguma puse. Tādējādi Tiesa nosprieda, ka saistībā ar nolīgumu vai konvenciju, kas daļēji ietilpst Savienības kompetencē un daļēji – dalībvalstu kompetencē, ir jānodrošina cieša sadarbība starp šīm dalībvalstīm un Savienības iestādēm gan sarunu procesā un līguma noslēgšanā, *gan uzņemto saistību izpildē*. Tiesa no tā secināja, ka šīs sadarbības pienākums izriet no vienotas Savienības starptautiskās pārstāvības prasības (spriedums, 2010. gada 20. aprīlis, Komisija/Zviedrija, C-246/07, EU:C:2010:203, 73. punkts). Skat. arī spriedumu, 2006. gada 30. maijs, Komisija/Irija (C-459/03, EU:C:2006:345).

69 Dalībvalstīm it īpaši saskaņā ar lojālas sadarbības principu, kas noteikts LES 4. panta 3. punkta pirmajā daļā, savā attiecīgajā teritorijā ir jānodrošina Savienības tiesību piemērošana un ievērošana, un saskaņā ar LES 4. panta 3. punkta otro daļu dalībvalstis veic visus vajadzīgos vispārējos un īpašos pasākumus, lai nodrošinātu, ka no Līgumiem vai no Savienības iestāžu aktiem izrietošie pienākumi tiek izpildīti (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 14. septembris, *The Trustees of the BT Pension Scheme*, C-628/15, EU:C:2017:687, 47. punkts). Tiesa uzskata, ka šis princips neļauj dalībvalstij izvairīties no pienākumiem, kas tai ir noteikti Savienības tiesībās (spriedums, 2016. gada 18. oktobris, *Nikiforidis*, C-135/15, EU:C:2016:774, 54. punkts).

70 Skat. šo secinājumu 122.–127. punktu.

vienīgā iespēja atsaukties uz Savienības mērķiem ir piemērot ierobežošanas teoriju. Saskaņā ar šo teoriju dalībvalstīm paredzētās kompetences īstenošana tiek ierobežota Savienības mērķu sasniegšanas vārdā⁷¹. Tomēr, atšķirībā no lietām, kurās Tiesa ir piemērojusi kompetenču ierobežošanu⁷², šajā gadījumā pārmestā rīcība, proti, šķīrējtiesas nolēmuma neizpilde, nekādi nav saistīta ar Savienības tiesību normām.

139. Tādējādi es uzskatu, ka šādos apstākļos Tiesas kompetencē nav izskatīt šo iebildumu, kas ir saistīts ar LES 4. panta 3. punkta pārkāpumu.

140. Līdz ar to, manuprāt, iebildumi attiecībā uz primārajām tiesībām ir jānoraida, jo Tiesas kompetencē nav izskatīt strīdu, kam galvenokārt ir starptautisks raksturs, savukārt Savienības tiesību pārkāpumam ir tikai pakārtots raksturs. Ir jāizvērtē iebildumi, kuri ir saistīti ar atvasināto tiesību normu pārkāpumiem.

3. Par iebildumiem, kas balstīti uz atvasinātajām tiesībām

141. Kā izriet no to iebildumu vispārējās analīzes, kuri attiecas uz apgalvoto pienākumu neizpildi saistībā ar atvasinātajām tiesībām un kurus ir izvirzījusi Slovēnijas Republika, lai pamatotu šos iebildumus, tā balstās uz pieņēmumu, ka robeža starp Horvātijas Republiku un Slovēnijas Republiku ir noteikta ar strīdīgo šķīrējtiesas nolēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz Šķīrējtiesas nolīgumu. Tomēr, kā esmu to vairākkārt uzsvēris šajos secinājumos, minētais nolīgums un strīdīgais šķīrējtiesas nolēmums neietilpst Savienības tiesībās. Tāpat, kā norādīts daļā attiecībā uz ievada piezīmēm, it īpaši šo secinājumu 109.–112. punktā, no LES 52. panta un LESD 355. panta izriet, ka Līgumu teritoriālā piemērošanas joma atbilst objektīvai informācijai, kuru iepriekš noteikušas dalībvalstis un kura ir saistoša Savienībai. Šajā kontekstā ir jāizvērtē, vai strīdīgais šķīrējtiesas nolēmums var būt tieši piemērojams prasības sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros.

a) Strīdīgā šķīrējtiesas nolēmuma automātiskas izpildāmības un izpildes neesamība

142. Pirmkārt, es uzskatu, ka principā būtu iespējams piekrist Slovēnijas Republikas apgalvojumam, ka lēmums, kuru ir pieņēmušas tādas atzītas starptautiskās tiesas kā Starptautiskā tiesa (turpmāk tekstā – “ST”) vai PAT, veido juridisku faktu attiecībā uz Tiesu (*res judicata*)⁷³. Konkrētajā gadījumā saskaņā ar Šķīrējtiesas nolīgumu⁷⁴ process attiecīgajā šķīrējtiesā notiek pastāvīgās arbitrāžas tiesas iestādes, proti, PAT⁷⁵, paspārnē, kuru kā iestādi, kas pilda kancelejas funkcijas⁷⁶, bija iecēlušas abas attiecīgās valstis⁷⁷.

71 Attiecībā uz kompetenču ierobežošanu skat. Azoulai, L., “The “Retained Powers” Formula in the Case Law of the European Court of Justice: EU law as total law?”, *European Journal of Legal Studies*, 2. sēj., Nr. 4, 2011, 192.–219. lpp., un Lindeboom, J., “Why EU Law Claims Supremacy”, *Oxford Journal of Legal Studies*, 38. sēj., 2018. gada vasara, 328.–356. lpp., <https://doi.org/10.1093/ojls/gqy008>, kā arī Neframi, E., “Le principe de coopération loyale comme fondement identitaire de l’Union européenne”, *Revue du Marché commun et de l’Union européenne*, Nr. 556, 2012, 197.–203. lpp.

72 Skat., piemēram, spriedumus, 1995. gada 14. februāris, *Schumacker* (C-279/93, EU:C:1995:31, 21. punkts); 1995. gada 11. augusts, *Wielockx* (C-80/94, EU:C:1995:271, 16. punkts), kā arī 1998. gada 16. jūlijs, *ICI* (C-264/96, EU:C:1998:370, 19. punkts), tiešo nodokļu jomā.

73 Savā 2016. gada 21. decembra spriedumā *Padome/Front Polisario* (C-104/16 P, EU:C:2016:973, 88.–91. punkts) Tiesa nesen ir atsaukusies uz ST konsultatīvajiem atzinumiem kā uz “tiesību avotiem”, kas, manuprāt, tomēr ir jānošķir no “juridiska fakta”.

74 Saskaņā ar Šķīrējtiesas nolīguma 6. panta 2. punktu šķīrējtiesai ir jāisteno process atbilstoši PAT fakultatīvajam nolikumam par arbitrāžu strīdos starp divām valstīm. Šis nolikums ir pieejams tīmekļvietnē <https://pca-cpa.org/en/documents/pca-conventions-and-rules/>.

75 PAT atrodas Hāgā un ir izveidota ar Hāgā 1899. un 1907. gadā parakstītajām Konvencijām par starptautisku strīdu miermīlīgu izšķiršanu.

76 Skat. strīdīgā šķīrējtiesas nolēmuma 148. punktu.

77 Skat. šo secinājumu 17. zemsvītras piezīmi.

143. Otrkārt, es uzskatu, ka no Savienības tiesību viedokļa (LES 52. pants un LESD 355. pants), it īpaši attiecībā uz šo tiesību īstenošanas kompetenci, kas ir dalībvalstīm, ir nepieciešams, lai robeža starp tām nebūtu noteikta tikai juridiskā un politiskā izpratnē, bet lai šāda robežas noteikšana būtu arī īstenota un funkcionējoša. Līgumos Savienībai nav paredzēta nekāda kompetence, lai noteiktu, kur sākas un kur beidzas attiecīgās divu kaimiņvalstu teritorijas. Teritorijas plašuma un robežu noteikšana, kā tas *mutatis mutandis* izriet no sprieduma *Aktiebolaget NN*⁷⁸, ietilpst katras dalībvalsts suverenitātē, ievērojot starptautisko publisko tiesību normas.

144. Šajā ziņā ir jānorāda, ka, pirmkārt, atbilstoši kompetences piešķiršanas principam, kurš paredzēts LES 5. panta 2. punktā, Savienība darbojas tikai to kompetenču robežās, ko tai Līgumos piešķirušas dalībvalstis, lai sasniegtu tajos paredzētos mērķus⁷⁹, un ka, otrkārt, saskaņā ar LES 4. panta 1. punktu kompetence, kas nav piešķirta Savienībai, paliek dalībvalstīm. Es uzskatu, ka šajā gadījumā runa ir par kompetenci, kas paredzēta dalībvalstīm. Tādējādi, lai Savienības tiesības varētu tikt piemērotas, valstu robežām nav jābūt noteiktām tikai no starptautisko publisko tiesību viedokļa, bet tās ir arī jānorobežo no faktiskā viedokļa.

145. Lai gan, kā izriet no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, strīdīgā robeža starp Horvātijas Republiku un Slovēnijas Republiku ir noteikta ar strīdīgo šķirējtiesas nolēmumu, ir jānorāda, ka izskatāmajā lietā strīdīgā šķirējtiesas nolēmuma piemērojamību un spēkā esamību aktīvi ir apstrīdējuši Horvātijas Republika. Proti, nav iespējams neņemt vērā faktu, ka ar 2015. gada 30. jūlija verbālnotu Horvātijas Republika ir paziņojusi Slovēnijas Republikai par šķirējtiesas nolīguma darbības izbeigšanu un procedūras, kas paredzēta Vīnes konvencijas 65. pantā, iespējamo piemērojamību⁸⁰. Šis paziņojums 2015. gada 31. jūlijā arī ir ticis darīts zināms šķirējtiesai. Tādējādi no šī paziņojuma brīža Horvātijas Republika ir izstājusies no šķirējtiesas procesa un tajā vairs nav piedalījusies. Savos procesuālajos rakstos un tiesas sēdē tā ir norādījusi, ka šķirējtiesa, pieņemot minēto nolēmumu, ir pārsniegusi savas pilnvaras⁸¹.

146. Vispārīgāk ir jānorāda, ka starptautisko tiesību vēsturē un arī patlaban⁸² situācija, kurā viena no šķirējtiesas procesa pusēm neatzīst nolēmumu, ko ir pieņēmusi šķirējtiesa, spēkā esamību vai atsakās to izpildīt, nav sveša⁸³. Proti, lai gan nepastāv obligāts starpvalstu šķirējtiesas nolēmumu pārbaudes mehānisms, valsts, kas apstrīd šādu nolēmumu, var nodot strīdu attiecībā uz minētā nolēmuma spēkā esamību izskatīšanai ST⁸⁴.

78 Spriedums, 2007. gada 29. marts (C-111/05, EU:C:2007:195, 54. punkts).

79 Šajā nozīmē skat. Atzinumu 2/94 (Kopienas pievienošanās ECPAK), 1996. gada 28. marts (EU:C:1996:140, 24. punkts); spriedumus, 2009. gada 1. oktobris, Komisija/Padome (C-370/07, EU:C:2009:590, 46. punkts), kā arī 2017. gada 25. oktobris, Komisija/Padome (PRK-15) (C-687/15, EU:C:2017:803, 48. punkts).

80 Daļējā nolēmuma 84. punkts.

81 Iebildes par nepieņemamību 87.–92. punkts.

82 Piemēram, Ķīnas Tautas Republika neatzīst arbitražas nolēmumu, ko pieņēmusi PAT saistībā ar strīda izšķiršanu par Dienvidķīnas jūru (Filipīnu Republika pret Ķīnas Tautas Republiku, Nr. 2013-19, 2016. gada 12. jūlija nolēmums).

83 Skat., piemēram, 1911. gada 15. jūnija nolēmumu, lieta *Chamizal*, *Répertoire de la jurisprudence arbitrale internationale*, Nr. 1073; Robeža starp Kanādu un Amerikas Savienotajām Valstīm, Amerikas Savienotās Valstis/Apvienotā Karaliste, 1831. gada 10. janvāra nolēmumu, ko pasludinājis Nīderlandes karalis Vilhelms I, *Répertoire de la jurisprudence arbitrale internationale*, Nr. 1054 un 1080, un 1858. gada robežu līgums, Kostarika/Nikaragva, 1888. gada 22. marta nolēmumu, ko pieņēmis ASV prezidents G. Klivlends [G. Cleveland], *Répertoire de la jurisprudence arbitrale internationale*, Nr. 1003.

84 Skat. Giraudeau, G., "Les différends territoriaux devant le juge international: Entre droit et transaction", 122.–125. lpp. Skat. it īpaši lietas saistībā ar arbitražas nolēmumu, ko 1906. gada 23. decembrī pasludinājis Spānijas karalis (Hondurasa pret Nikaragvu, 1960. gada 18. novembra spriedums, *CIJ Recueil* 1960, 214. lpp.), un 1989. gada 31. jūlija arbitražas nolēmumu (Gvineja–Bisava pret Senegālu, 1991. gada 12. novembra spriedums, *CIJ Recueil* 1992, 76. lpp.). Pirmajā lietā Nikaragva bija atteikusies izpildīt 1906. gadā pieņemto arbitražas nolēmumu, un tādējādi Hondurasas valdība vērsās ST, lai šī neizpilde tiktu atzīta. Savā 1960. gada 18. novembra spriedumā ST ir apstiprinājusi minētā nolēmuma spēkā esamību. Otrajā lietā Gvineja–Bisava bija atteikusies piemērot 1989. gada arbitražas nolēmumu par jūras robežas noteikšanu starp Gvineju–Bisavu un Senegālu. Pamatojoties uz paziņojumiem, kurus ir sniegušas šīs abas valstis, Gvineja–Bisava vērsās ST atbilstoši ST Statūtu 36. panta 2. punktam. Savā 1991. gada 12. novembra spriedumā ST ir apstiprinājusi minēto nolēmumu.

147. Šajā kontekstā nemaz nav pārsteidzoši, ka Horvātijas Republika, lai izskaidrotu iemeslus tam, ka tā neatzīst strīdīgo šķīrējtiesas nolēmumu, balstās uz iespējamu šķīrējtiesas pilnvaru pārsniegšanu saistībā ar pašu minētā nolēmuma pieņemšanu⁸⁵. Praktiski, kad valsts apstrīd starpvalstu šķīrējtiesas nolēmumu, minētais nolēmums patiesībā veido tikai mēģinājumu atrisināt attiecīgo strīdu, jo starptautiskajās publiskajās tiesībās, ņemot vērā to, ko varētu uzskatīt par tā nepilnīgo būtību, nepastāv saistošs mehānisms, kas garantētu starpvalstu šķīrējtiesas nolēmumu izpildi un kas būtu neatkarīgs no valstu suverēnās gribas⁸⁶.

148. Pat ja tiktu pieņemts, ka no starptautisko tiesību viedokļa daļējā nolēmumā ir ietverts juridisks vērtējums par šo secinājumu 145. punktā minētajiem faktiem⁸⁷, tomēr šis nolēmums joprojām nav īstenots attiecībās starp Horvātijas Republiku un Slovēnijas Republiku. Šajā ziņā norādu, ka Šķīrējtiesas nolīguma 7. panta 3. punktā ir noteikts, ka “puses veiks visus pasākumus, kas nepieciešami, lai īstenotu nolēmumu, tostarp, ciktāl nepieciešams, grozīs tiesību aktus, sešu mēnešu laikā pēc nolēmuma pieņemšanas”. Šajā nozīmē es piekritu Horvātijas Republikas tiesas sēdē sniegtajam argumentam, ka strīdīgais šķīrējtiesas nolēmums nav “automātiski izpildāms”⁸⁸, ar ko, manuprāt, tiek apgalvots, ka tas nav tieši piemērojams⁸⁹.

149. Līdz ar to es uzskatu, ka strīdīgais šķīrējtiesas nolēmums nav ticis īstenots attiecībās starp Horvātijas Republiku un Slovēnijas Republiku un tādējādi no Savienības tiesību viedokļa robeža starp šīm abām dalībvalstīm nav tikusi noteikta nedz LES 52. panta un LESD 355. panta izpratnē, nedz spriedumā *Aktiebolaget NN*⁹⁰ ietvertās judikatūras izpratnē, saskaņā ar kuru katrai dalībvalstij pašai ir jānosaka savas teritorijas robežas, ievērojot starptautisko publisko tiesību normas. Tā kā robežu noteikšana starp dalībvalstīm nav kompetence, kas piešķirta Savienībai LES 5. panta 2. punkta izpratnē, un neietilpst Savienības tiesību materiālajā piemērošanas jomā, attiecīgie jautājumi nevar veidot saskaņā ar LESD 259. pantu celtas prasības sakarā ar pienākumu neizpildi priekšmetu.

150. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, atsevišķi ir jāizvērtē konkrētie iebildumi attiecībā uz atvasinātajām tiesībām, kurus ir izvirzījusi prasītāja savas prasības pamatošanai. Ir jāanalizē Tiesas kompetence izskatīt iebildumus, kuri ir izvirzīti prasības pamatošanai un kuri ir balstīti, pirmkārt, (b) uz Regulas Nr. 1380/2013 5. panta 2. punktu un I pielikumu (trešais iebildums) un, otrkārt, (c) uz Regulā Nr. 1224/2009 un Īstenošanas regulā Nr. 404/2011 paredzēto kontroles sistēmu, inspekciju un kontroles sistēmas īstenošanu (ceturtais iebildums), uz Šengenas Robežu kodeksa 4. un 17. pantu, aplūkojot tos kopsakarā ar tā 13. pantu (piektais iebildums), kā arī uz Direktīvas 2014/89 2. panta 4. punktu un 11. panta 1. punktu (sestais iebildums).

⁸⁵ Iebildes par nepieņemamību 87.–92. punkts.

⁸⁶ Caldeira Brant, L. N., “L’authorité de la chose jugée en droit international public”, 209.–211. lpp.

⁸⁷ Skat. daļējā nolēmuma 148.–225. punktu.

⁸⁸ Pakārtoti attiecībā uz ST spriedumu “automātisku izpildāmību” skat. ASV Augstākās tiesas 2008. gada 25. marta spriedumu *Medeljina pret Teksasu* (552, US 491 (2008)). Augstākajai tiesai bija lūgts izlemt, vai privātpersona var atsaukties uz ST 2004. gada 31. marta spriedumu *Avena* un citi Meksikas valstspiederīgie (Meksika pret Amerikas Savienotajām Valstīm, *CIJ Recueil* 2004, 12.–73. lpp.) ASV tiesās. Augstākā tiesa atgādināja judikatūrā nostiprināto nošķirumu starp “automātiski izpildāmām” (“self-executing”) starptautiskām saistībām, kas ir tūlītēji piemērojamas līdzīgi federālajiem likumiem, un likumiem, kuriem ir nepieciešami iekšēji īstenošanas pasākumi. Minētajā lietā Augstākā tiesa nosprieda, ka neviens no to likumu noteikumiem, ar kuriem tiek organizētas ST spriedumu sekas attiecīgajā jomā, proti, pirmkārt, Vīnes konvencijas par diplomātiskajiem sakariem Fakultatīvais protokols attiecībā uz strīdu obligātu izšķiršanu, otrkārt, Apvienoto Nāciju Organizācijas Statūtu 94. pants un, treškārt, ST Statūti, nepadara šos spriedumus par “automātiski izpildāmiem” (US 507–512). Tādējādi, lai varētu uz tiem atsaukties Amerikas Savienoto Valstu tiesās, ST spriedumi ir jāīsteno ar federālajiem tiesību aktiem, kas tos padara par piemērojamiem (US 504), un šajā nolūkā likumdevējs var pieņemt likumus, kuri šos spriedumus padara par piemērojamiem iekšējās tiesībās (US 527).

⁸⁹ Skat. Verhoeven, J., “La notion d’“applicabilité directe” du droit international”, *RBDI*, 243, Nr. 13-14, 1986. Saskaņā ar plašu definīciju “tieši piemērojama ir starptautisko tiesību norma, kura, nepieprasot veikt nekādu iekšēju īstenošanas pasākumu, var tikt piemērota valstī, kurā šī norma ir spēkā esoša”.

⁹⁰ Spriedums, 2007. gada 29. marts (C-111/05, EU:C:2007:195).

b) Par trešo iebildumu, kas ir saistīts ar Regulas Nr. 1380/2013 pārkāpumu

151. Ar trešo iebildumu Slovēnijas Republika norāda, ka, nerespektējot tās teritoriju, Horvātijas Republika ir pārkāpusi Savienības tiesības kopējās zivsaimniecības politikas jomā, konkrētāk, Regulas Nr. 1380/2013 5. panta 2. punktu un I pielikumu⁹¹.

152. Vispirms norādišu, ka, atšķirībā no citiem atvasināto tiesību aktiem, uz kuriem ir norādījusi Slovēnijas Republika, Regulā Nr. 1380/2013 ir ietverta tieša atsauce uz gaidāmo šķirējtiesas nolēmumu. Proti, saskaņā ar zemsvītras piezīmēm, kuras attiecas uz Regulas Nr. 1380/2013 I pielikuma 8. un 10. punktu “Horvātijas piekrastes ūdeņi” (8. punkts) un “Slovēnijas piekrastes ūdeņi” (10. punkts), “minēto režīmu piemēro no dienas, kad pilnībā tiek īstenots šķirējtiesas nolēmums [...]”. Šajā ziņā, tā kā Regula Nr. 1380/2013 ir Savienības likumdošanas akts LESD 297. panta izpratnē, ir skaidrs, ka Tiesas kompetencē ir izlemt, vai šīs regulas piemērošanas nosacījumi ir izpildīti, proti, vai īpašais režīms saskaņā ar kaimiņattiecībām, kas paredzēts minētās regulas 5. panta 2. punktā, ņemot vērā I pielikumā minētos precizējumus, ir piemērojams.

153. Tomēr, ciktāl mērķis, ko Slovēnijas Republika vēlas panākt ar šo trešo iebildumu, kas ir saistīts ar Regulas Nr. 1380/2013 5. panta 2. punkta un I pielikuma pārkāpumu⁹², ir konstatēt, ka Horvātijas Republika ir pārkāpusi šajā pantā minēto režīmu, es uzskatu, ka Tiesas kompetencē nav izvērtēt šo iebildumu.

154. Šajā ziņā ir jānorāda, ka Regulas Nr. 1380/2013 5. panta 1. punktā ir paredzēta vienlīdzīga piekļuve ūdeņiem un resursiem visos Savienības ūdeņos, izņemot tos, kuri it īpaši minēti šī panta 2. punktā. Ar minēto 2. punktu dalībvalstīm ir atļauts līdz 2022. gada 31. decembrim to suverenitātē vai jurisdikcijā esošajos ūdeņos ne vairāk kā 12 jūras jūdžu attālumā no bāzes linijām ierobežot zveju, atļaujot to veikt tikai zvejas kuģiem, kuri no blakus piekrastē esošām ostām tradicionāli zvejo minētajos ūdeņos, neskarot kārtību, kas saskaņā ar pastāvošajām kaimiņattiecībām starp dalībvalstīm noteikta Savienības zvejas kuģiem, kuri kuģo ar citu dalībvalstu karogiem, un kārtību, kas izklāstīta I pielikumā, kurā katrai dalībvalstij ir noteiktas ģeogrāfiskās zonas citu dalībvalstu piekrastes joslās, kurās tiek veiktas zvejas darbības, un attiecīgās sugas. Minētās regulas I pielikumā ir definēti piekļuves piekrastes ūdeņiem nosacījumi šīs pašas regulas 5. panta 2. punkta nozīmē. Atbilstoši zemsvītras piezīmēm, kas ir saistītas ar Regulas Nr. 1380/2013 I pielikuma 8. un 10. punktu, kuru nosaukumi ir “Horvātijas piekrastes ūdeņi” (8. punkts) un “Slovēnijas piekrastes ūdeņi” (10. punkts), ir norādīts, ka “minēto režīmu piemēro no dienas, kad pilnībā tiek īstenots šķirējtiesas nolēmums [...]”. Nepastāvot citiem precizējumiem attiecībā uz šo formulējumu, tas ir jāinterpretē, lai saprastu šīs atsauces uz gaidāmo šķirējtiesas nolēmumu tvērumu.

155. Attiecībā uz vārdiem “minēto režīmu” Tiesa jau ir precizējusi, ka tie attiecas uz noteiktiem īpašiem režīmiem, kuri Savienības zvejas kuģiem, kuri kuģo ar citu dalībvalstu karogiem, dod tiesības zvejot 12 jūdžu zonā saskaņā ar pastāvošajām kaimiņattiecībām starp dalībvalstīm⁹³. Tādējādi minētie vārdi ir jāsaprot kā tādi, kas attiecas uz īpašu savstarpējas piekļuves režīmu, kurš “saskaņā ar pastāvošajām kaimiņattiecībām starp dalībvalstīm noteikts Savienības zvejas kuģiem, kuri kuģo ar citu dalībvalstu karogiem” (turpmāk tekstā – “īpašais režīms saskaņā ar kaimiņattiecībām”).

91 Skat. it īpaši prasības pieteikuma 3. lappusē norādīto iebildumu kopsavilkumu un prasības pieteikuma rezolutīvo daļu.

92 Vēlos norādīt, ka prasības pieteikuma rezolutīvajā daļā Slovēnijas Republika pārmet Horvātijas Republikai virkni darbību (skat. prasības pieteikuma 41. lappusi), kuras *visas* tā kvalificē kā Regulas Nr. 1380/2013 5. panta 2. punkta un I pielikuma pārkāpumus.

93 Savā 2005. gada 19. marta spriedumā Spānija/Padome (C-91/03, EU:C:2005:174, 44. punkts) Tiesa tostarp ir interpretējusi Regulas Nr. 2371/2002 17. panta 2. punktu un I pielikumu, kuri ir kļuvuši attiecīgi par Regulas Nr. 1380/2013 5. panta 2. punktu un I pielikumu un kuri bija formulēti līdzīgi. Tiesa ir precizējusi, ka minētās regulas I pielikumā, uz ko bija atsauce šajā 17. panta 2. punktā, katrai dalībvalstij bija noteiktas ģeogrāfiskās zonas citu dalībvalstu piekrastes joslās, kurās bija veicamas šīs [zvejas] darbības, kā arī nozvejas sugas.

156. No frāzes “no dienas, kad pilnībā tiek īstenots šķirējtiesas nolēmums [...]”, kas ir ietverta Regulas Nr. 1380/2013 I pielikuma 8. un 10. punktā un kas atspoguļo Pievienošanās akta saturu⁹⁴, izriet, ka galīgais nolēmums ir akts, kas nosaka īpašā režīma saskaņā ar kaimiņattiecībām, kura kārtība ir paredzēta regulas I pielikumā, piemērošanu laikā. Tādējādi šis režīms nevarēs stāties spēkā, pirms Horvātijas Republika un Slovēnijas Republika nebūs “pilnībā īstenojušas” gaidāmo šķirējtiesas nolēmumu. Citiem vārdiem, minētā 8. un 10. punkta mērķis ir apturēt minētā režīma piemērojamību, kamēr tiek atrisināts strīds attiecībā uz strīdigajām robežām starp šīm divām valstīm. Konkrētajā gadījumā, kā Horvātijas Republika to apstiprināja tiesas sēdē, strīdīgais šķirējtiesas nolēmums nav ticis īstenots, jo šī valsts uzskata, ka tā pienācīgi ir denonsējusi Šķirējtiesas nolīgumu⁹⁵, un atsakās atzīt strīdīgo šķirējtiesas nolēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz šo nolīgumu. Līdz ar to es uzskatu, ka minētais īpašais režīms saskaņā ar kaimiņattiecībām attiecībā uz Horvātijas un Slovēnijas piekrastes ūdeņiem *ratione temporis* nav piemērojams. Ņemot vērā, ka prasītāja pārmet Horvātijas Republikai, ka tā ir pārkāpusi Regulas Nr. 1380/2013 5. panta 2. punktā paredzēto īpašo režīmu saskaņā ar kaimiņattiecībām, kas nebija piemērojams ne iespējamās pienākumu neizpildes, kas tiek pārvesta, laikā, ne šīs tiesvedības laikā, jo strīdīgais šķirējtiesas nolēmums nav ticis īstenots, es uzskatu, ka Tiesas kompetencē nav izvērtēt trešo iebildumu.

c) Prasības pamatojumam izvirzītie ceturtais līdz sestais iebildums

157. Attiecībā uz ceturto līdz sesto iebildumu, kurus ir izvirzījusi Slovēnijas Republika, šī dalībvalsts norāda uz tiesību normām, kuras ir saistītas ar kontroles sistēmu, kas ir ieviesta ar Regulu Nr. 1224/2009 un Īstenošanas regulu Nr. 404/2011 (ceturtais iebildums), Šengenas Robežu kodeksa 4. un 17. pantu, aplūkojot tos kopsakarā ar tā 13. pantu (piektais iebildums), kā arī Direktīvas 2014/89 2. panta 4. punktu un 11. panta 1. punktu (sestais iebildums).

158. Šajā ziņā, pirmkārt, attiecībā uz ceturto iebildumu, kas ir saistīts ar Regulā Nr. 1224/2009 un Īstenošanas regulā Nr. 404/2011 ietverto tiesību normu pārkāpumu, apgalvotajai rīcībai esot raksturīgi, ka “Horvātijas policijas patruļkuģi pavada Horvātijas zvejas kuģus, kad tie zvejo Slovēnijas ūdeņos, tādējādi liedzot Slovēnijas zvejas inspektoriem veikt pārbaudes”. Prasītāja piebilst, ka “Horvātijas iestādes Slovēnijas zvejas kuģiem, kad tie zvejo Slovēnijas ūdeņos, kurus [Horvātijas Republika] ir piesavinājusies sev, uzliek naudas sodus par nelikumīgu robežas šķērsošanu un nelegālu zveju” un ka tā “nenodod [Slovēnijas Republikai] datus par Horvātijas kuģu darbību Slovēnijas ūdeņos, kā tas ir prasīts regulā”. Tā secina, ka tādējādi Horvātijas Republika “neļauj [Slovēnijas Republikai] veikt pārbaudes ūdeņos, uz kuriem attiecas tās suverenitāte un jurisdikcija, un neievēro ekskluzīvo kompetenci, kas Slovēnijas Republikai ir kā piekrastes valstij savos teritoriālajos ūdeņos”⁹⁶.

159. Otrkārt, attiecībā uz piekto iebildumu, kas ir saistīts ar Šengenas Robežu kodeksa tiesību normām, norādu, ka Slovēnijas Republika uzskata, ka Horvātijas Republika “kā kopīgo robežu ar [Slovēnijas Republiku] neatzīst šķirējtiesas nolēmumā noteikto robežu, tā nesadarbojas ar [šo valsti] šīs “ārējās robežas” uzraudzībā un nespēj garantēt apmierinošu uzraudzību”, bet tas esot pretrunā minētā kodeksa 4., 13. un 17. pantam.

160. Treškārt, attiecībā uz sesto iebildumu, kurš ir balstīts uz Direktīvas 2014/89 normu iespējamu pārkāpumu, ir jānorāda, ka Slovēnijas Republika tieši balstās uz to, ka nav izpildīts strīdīgais šķirējtiesas nolēmums, ar kuru ir norobežoti teritoriālie ūdeņi šīs direktīvas 2. panta 4. punkta izpratnē. Prasītāja uzskata, ka Horvātijas Republika Slovēnijas teritoriālos ūdeņus esot iekļāvusi savā jūras telpiskajā plānošanā un tādējādi tā neļaujot veikt saskaņošanu ar [Slovēnijas Republikas] ģeogrāfiskajām kartēm.

⁹⁴ Skat. šo secinājumu 15. punktu.

⁹⁵ Vēlos norādīt, ka Šķirējtiesas nolīguma 7. panta 3. punktā ir paredzēts pienākums veikt “visus pasākumus, kas nepieciešami”, lai īstenotu šķirējtiesas nolēmumu sešu mēnešu laikā pēc tā pasludināšanas.

⁹⁶ Prasības pieteikuma 3. un 4. lappusē ietvertais pamatu kopsavilkums un prasības pieteikuma 100.–109. punkts.

161. Šajā ziņā ir jākonstatē, ka Slovēnijas Republikas argumentācija par iespējamo atvasinātajās tiesībās noteikto pienākumu neizpildi ir balstīta uz pieņēmumu, ka strīdīgā robeža faktiski ir noteikta. Šo konstatējumu apstiprina fakti, kuri ir norādīti Slovēnijas Republikas apgalvojumu pamatojumam, no kuriem izriet, ka šie fakti nebūtu notikuši, ja būtu pastāvējusi funkcionējoša robeža starp Horvātijas Republiku un Slovēnijas Republiku. Tomēr, kā izriet no šo secinājumu 145.–150. punkta, es uzskatu, ka tas tā nav, jo strīdīgais šķirējtiesas nolēmums vispār nav ticis izpildīts. No tā izriet, ka Slovēnijas Republika netieši mēģina panākt strīdīgā šķirējtiesas nolēmuma izpildi. Taču šāda prasība par izpildi neietilpst Savienības kompetenču jomā. Ja Tiesai būtu jālemj par šādi formulētajiem ceturto līdz sesto iebildumu, tas tai liktu pašai atrisināt problemātiku attiecībā uz strīdīgo robežu, lai gan, kā izriet no šo secinājuma 143. un 144. punkta, šī kompetence ir atstāta dalībvalstīm (skat. šo secinājumu 110. punktu). Tādējādi apgalvotajai atvasinātajās tiesībās noteikto pienākumu neizpildei pēc savas būtības ir pakārtots raksturs salīdzinājumā ar problemātiku, kas attiecas uz robežas faktisku noteikšanu starp Horvātijas Republiku un Slovēnijas Republiku. Tādējādi es iesaku Tiesai atzīt, ka tās kompetencē nav izskatīt ceturto līdz sesto iebildumu, kurus ir izvirzījusi Slovēnijas Republika savas prasības pamatošanai.

162. Ņemot vērā iepriekš minēto, es iesaku Tiesai atzīt, ka tās kompetencē nav izskatīt iebildumus, kuri ir balstīti uz primārajām tiesībām un atvasinātajām tiesībām, un tādējādi tās kompetencē nav lemt par šo prasību kopumā.

163. Līdz ar to vairs nav jāpievēršas jautājumam par Horvātijas Republikas iebildumiem, kuri ir saistīti ar prasības pieteikuma nepieņemamību.

D. Analīzes kopsavilkums

164. Lai gan Slovēnijas Republikas izvirzītie iebildumi attiecībā uz apgalvoto pienākumu neizpildi pirmšķietami varētu izskatīties kā iebildumi, kuri ir saistīti ar Savienības tiesībām LESD 259. panta izpratnē, padziļinātas analīzes beigās esmu nonācis pie secinājuma, ka jebkurš iespējams konstatējums par Horvātijas Republikai pārņemto pienākumu neizpildi balstītos uz pieņēmumu, kas ietvertu robežas starp Horvātijas Republiku un Slovēnijas Republiku noteikšanu. Tomēr šāda noteikšana pēc savas būtības ir jautājums, uz kuru attiecas starptautiskās publiskās tiesības; to apstiprina Šķirējtiesas nolīguma un strīdīgā šķirējtiesas nolēmuma analīze, jo tie nevar tikt uzskatīti par tiesību aktiem, kuri ietilpst Savienības tiesībās. Jautājumi par šo abu starptautisko juridisko instrumentu spēkā esamību, interpretāciju un izpildi nevar būt pienākumu neizpildes, pamatojoties uz LESD 259. pantu, priekšmets. Turklāt konstatēju, ka strīdīgais šķirējtiesas nolēmums nav izpildīts attiecībās starp šīm abām dalībvalstīm un turklāt tas nav automātiski izpildāms. No tā izriet, ka attiecībā uz Savienības tiesībām strīdīgā robeža starp Horvātijas Republiku un Slovēnijas Republiku nav tikusi noteikta LES 52. panta un LESD 355. panta izpratnē. Tā kā Slovēnijas Republikas izvirzītie apgalvojumi par pienākumu neizpildi attiecas uz strīdīgo robežu starp šīm abām dalībvalstīm, ir jāuzskata, ka šiem apgalvojumiem ir pakārtots raksturs salīdzinājumā ar starptautiska rakstura strīda, kas neietilpst Savienības tiesībās un Tiesas kompetencē, risinājumu.

165. Galu galā ir jāatzīmē, ka, diemžēl, attiecībā uz strīdu robežu jautājumā nav rasts galīgs risinājums pat pēc strīdīgā šķirējtiesas nolēmuma pasludināšanas. Tomēr esmu pārliecināts, ka šī strīda risinājums ir rodams politiskā līmenī.

VII. Par tiesāšanās izdevumiem

166. Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

167. No iepriekš minētā pamatojuma izriet, ka Slovēnijas Republika ir lietas dalībnieks, kuram spriedums izskatāmajā lietā ir nelabvēlīgs, un tai ir jāsedz savi tiesāšanās izdevumi, kā arī jāatlīdzina Horvātijas Republikas tiesāšanās izdevumi.

VIII. Secinājumi

168. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, es iesaku Tiesai:

- izņemt no lietas materiāliem Eiropas Komisijas Juridiskā dienesta atzinumu, kas ietverts Slovēnijas Republikas atbildes uz iebildi par nepieņemamību C.2. pielikumā;
- atzīt, ka Eiropas Savienības Tiesas kompetencē nav izskatīt šo prasību;
- piespriest Slovēnijas Republikai segt savus, kā arī atlīdzināt Horvātijas Republikas tiesāšanās izdevumus.